

Tracébesluit
A27/A12 Ring Utrecht 2022

Wijziging van het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020

I Besluit

Vastgesteld op 13 juli 2022

De minister van Infrastructuur en Waterstaat

M.G.J. Harbers

Colofon

Uitgegeven door	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Rijkswaterstaat Midden Nederland Postbus 2232 3500 GE Utrecht
Informatie	www.a27a12ringutrecht.nl
Telefoon	0800 – 8002
E-mail	ring.utrecht@rws.nl
Status	Definitief

Inhoud

I	Besluit	7
Artikel 1	Wijzigingen ten opzichte van het Tracébesluit 2020	7
Artikel 2	Mitigerende maatregelen Wet natuurbescherming	7
Artikel 3	Compenserende maatregelen Wet natuurbescherming	9
Artikel 4	Toepasselijkheid Tracébesluit 2020	11
Artikel 5	Schadevergoeding	11
Artikel 6	Toepasselijkheid Crisis- en herstelwet	11
Artikel 7	Slotbepaling	11
II	Bijlagen bij het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022	12
III	Instellen beroep	19
IV	Toelichting	21
1	Reden voor wijziging van het Tracébesluit 2020	23
2	Nieuwe passende beoordeling (stikstofdepositie)	24
2.1	Inleiding	24
2.2	Aanlegfase	24
2.3	Uitgangspunten depositieberekeningen	24
2.4	Ecologische beoordeling	27
2.5	Mitigerende maatregelen	40
2.6	ADC-toets	48
2.7	Gevolgen overige milieuthema's	52
3	Wijzigingen soortenbescherming	56
3.1	Inleiding	56
3.2	Mitigerende maatregel dassenburcht zuidelijk talud A28	56
3.3	Bijlagen 5a en 5c (mitigerende en compenserende maatregelen fauna)	56
3.4	Actualiserend onderzoek	57
V	Bijlagen bij de toelichting	58

Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022

Wijziging van het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020

De Ring Utrecht is 'de draaischijf van Nederland'. Het verkeer dat er vanuit diverse richtingen samenkomt, neemt ook op de langere termijn toe. Hierdoor ontstaan files die zorgen voor vertragingen en toenemende hinder voor de omgeving. Om de doorstroming beter en veiliger te maken, wordt met het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020 (hierna: Tracébesluit 2020) de capaciteit van de A27, A12 en de A28 vergroot. Dit gebeurt door het aanleggen van extra rijstroken en het scheiden van drukke, kruisende verkeersstromen. De leefbaarheid wordt verbeterd, door bijvoorbeeld nieuwe en hogere geluidschermen te plaatsen. Over het Tracébesluit 2020 loopt een beroepsprocedure bij de Raad van State.

Na de vaststelling van het Tracébesluit 2020 is de wijze waarop stikstofneerslag op beschermde natuurgebieden (Natura 2000) wordt berekend, gewijzigd. Daarom zijn nieuwe stikstofberekeningen voor het project Ring Utrecht uitgevoerd. De nieuwe berekeningen gaan uit van de maximale rekenafstand van 25 kilometer, in plaats van een grens op 5 kilometer waarvan in het Tracébesluit 2020 is uitgegaan. In een passende beoordeling zijn de stikstofgevolgen opnieuw beoordeeld. Daarbij zijn nieuwe mitigerende maatregelen betrokken en is de omvang van de compenserende maatregelen geactualiseerd. Het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 (hierna: Tracébesluit 2022) legt de nieuwe mitigerende maatregelen en gewijzigde compensatieopgave vast en maakt deze onderdeel van het project.

Daarnaast bevat het Tracébesluit 2022 enkele wijzigingen in de lijst met maatregelen die worden genomen om de effecten op beschermde diersoorten te mitigeren of te compenseren.

I Besluit

Gelet op artikel 14 lid 1 van de Tracéwet stel ik, de minister van Infrastructuur en Waterstaat, het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 vast, hierna genoemd: Tracébesluit 2022.

Het betreft hier een wijziging van het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020, zoals vastgesteld op 17 november 2020, hierna genoemd: Tracébesluit 2020.

Het Tracébesluit 2022 bestaat uit deze besluittekst (I) met bijlagen (II). De volgende onderdelen onderbouwen het tracébesluit, maar maken geen onderdeel uit van het tracébesluit, tenzij bij specifieke onderdelen uitdrukkelijk is aangegeven dat dit wel het geval is:

- een uitleg over het instellen van beroep (III);
- de toelichting (IV);
- de bijlagen bij de toelichting (V).

Artikel 1 Wijzigingen ten opzichte van het Tracébesluit 2020

1. In de aanhef van het Tracébesluit 2020 komt de tekst “en onder toedeling van de benodigde depositieruimte, als bedoeld in artikel 2.5 Regeling natuurbescherming,” te vervallen.
2. De artikelen 2 en 3 bevatten de overige wijzigingen van het Tracébesluit 2020.

Artikel 2 Mitigerende maatregelen Wet natuurbescherming

1. Bijlage 5a van het document Bijlagen (II) behorende bij het Tracébesluit 2020 wordt vervangen door bijlage 5a van het document Bijlagen (II) dat is opgenomen bij dit Tracébesluit 2022.
2. In artikel 10 lid 6 van het Tracébesluit 2020 wordt de zinsnede ‘deelgebied 1’ gewijzigd in de zinsnede ‘deelgebied 2’.
3. Na artikel 10 van het Tracébesluit 2020 wordt een nieuw artikel 10a ingevoegd:

Artikel 10a Mitigerende maatregelen Wet natuurbescherming (stikstof)

1. Om negatieve effecten op de natuur te mitigeren, worden, ten behoeve van het beperken of voorkomen van een toename van stikstofdepositie, de volgende maatregelen getroffen:

Tabel 6a: Maatregelen ter mitigatie van effecten op Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebied waarin habitatype is gelegen waarvoor mitigerende maatregel wordt ingezet	Mitigerende maatregel
Veluwe	- Gedeeltelijke beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Zeggelaarsweg 3 te Lunteren en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van

---

de vergunning van 10 juni 2016 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2016-005767

- Gedeeltelijke beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Lange Heideweg 12 te Otterlo en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 28 november 2014 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2014-001121

- Gedeeltelijke beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Bijschoterweg 16 te Voorthuizen en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 20 augustus 2012 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2011-020842

- Gedeeltelijke beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Laarweg 29b te Harskamp en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 23 november 2016 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2016-012831

- Beëindiging van de activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Rozenkampweg 2 te Epe en intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 25 september 2018 op grond van de Wet natuurbescherming, nr. 2018-001156

- Beëindiging van de activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de De Beek 77 te Ermelo en intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 4 februari 2015 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2014-009776

Oostelijke Vechtplassen, Naardermeer, Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Botshol

- Gedeeltelijk beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Tweede Velddwarsweg 2 te Waverveen en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Utrecht van de vergunning van 21 januari 2013 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. Z-NB-MEL-2012-0802

	<p>- Beëindiging van de activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Looijdijk 20 te Tienhoven en intrekking door het college van GS van de provincie Utrecht van de vergunning van 22 november 2017 op grond van de Wet natuurbescherming, nr. Z-WNB-GB-VA-2017-0578</p>
Binnenveld	<p>- Gedeeltelijke beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Lange Heideweg 12 te Otterlo en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 28 november 2014 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2014-001121</p> <p>- Gedeeltelijke beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Bijschoterweg 16 te Voorthuizen en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 20 augustus 2012 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2011-020842</p> <p>- Gedeeltelijke beëindiging van activiteiten van het agrarisch bedrijf aan de Laarweg 29b te Harskamp en gedeeltelijke intrekking door het college van GS van de provincie Gelderland van de vergunning van 23 november 2016 op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, nr. 2016-012831</p>

Het effect van de mitigerende maatregelen is beschreven in hoofdstuk 8 van de Passende Beoordeling Stikstofdepositie Ring Utrecht 2022 (hierna: Passende beoordeling 2022).

2. De verbrede A12, A27 en A28 worden pas opengesteld, wanneer de agrarische activiteiten van de in lid 1 genoemde bedrijven (gedeeltelijk) zijn beëindigd, overeenkomstig de uitgangspunten in bijlage 8 van de Passende beoordeling 2022 en wanneer is verzekerd dat hervatting van die activiteiten rechtens is uitgesloten middels (gedeeltelijke) intrekking van de genoemde vergunningen.

Artikel 3 Compenserende maatregelen Wet natuurbescherming

1. Artikel 11 lid 1 van het Tracébesluit 2020, dat luidt:

1. Ter compensatie van effecten op Natura 2000-gebieden worden de maatregelen getroffen zoals weergegeven in tabel 7. De uitvoering van deze maatregelen dient plaats te vinden overeenkomstig het Compensatieplan.

Tabel 7: Maatregelen ter compensatie van effecten op Natura 2000-gebieden

Natura 2000-compensatie-gebieden	Locatie	Maatregel	Oppervlak
Veluwe	in het gebied Kootwijk oost; specifiek het gebied ten noordoosten van De Dikke Bart in verbinding met de Regelbergen (onderdeel van kadastraal perceel nummer: GDR03-S-248)	Compensatie voor Zandverstuivingen (H2330)	200 m ²
Veluwe	in het gebied Kootwijk oost; specifiek het gebied ten noordoosten van De Dikke Bart in verbinding met de Regelbergen (onderdeel van kadastraal perceel nummer: GDR03-S-248)	Compensatie voor Stuifzandheiden (H2310)	200 m ²
Veluwe	het gebied ten oosten van Eikenheg (kadastrale percelen nummers: APD01-P-145, APD01-P-149, APD01-P-150)	Compensatie voor Oude eikenbossen (H9190)	2.000 m ²

wordt vervangen door

1. Ter compensatie van effecten op Natura 2000-gebieden worden de maatregelen getroffen zoals weergegeven in tabel 7. De uitvoering van deze maatregelen dient plaats te vinden overeenkomstig het Compensatieplan en de Oplegnotitie Compensatieplan Veluwe 2022.

Tabel 7: Maatregelen ter compensatie van effecten op Natura 2000-gebieden

Natura 2000-compensatie-gebieden	Locatie	Maatregel	Oppervlak
Veluwe	in het gebied Kootwijk oost; specifiek het gebied ten noordoosten van De Dikke Bart in verbinding met de Regelbergen (onderdeel van kadastraal perceel nummer: GDR03-S-248)	Compensatie voor Zandverstuivingen (H2330)	2.684 m ²
Veluwe	in het gebied Kootwijk oost; specifiek het gebied ten noordoosten van De Dikke Bart in verbinding met de Regelbergen (onderdeel van kadastraal perceel nummer: GDR03-S-248)	Compensatie voor Stuifzandheiden (H2310)	1.884m ²
Veluwe	in het gebied ten oosten van Eikenheg (kadastrale percelen nummers: APD01-P-145, APD01-P-149, APD01-P-150)	Compensatie voor Oude eikenbossen (H9190)	4.922 m ²

Veluwe	in het gebied ten oosten van de locatie Moordenaarskuil, (onderdeel van kadastraal perceel ADP01-D-7549)	Compensatie voor Beuken-eikenbossen met hulst (H9120)	2.000 m ²
--------	--	---	----------------------

---

2. Bijlage 5c van het document Bijlagen (II) behorende bij het Tracébesluit 2020 wordt vervangen door bijlage 5c van het document Bijlagen (II) dat is opgenomen bij dit Tracébesluit 2022.

Artikel 4 Toepasselijkheid Tracébesluit 2020

Het bepaalde in het Tracébesluit 2020 blijft voor het overige onverminderd van kracht.

Artikel 5 Schadevergoeding

Artikel 16 (schadevergoeding) van het Tracébesluit 2020 is van overeenkomstige toepassing op dit Tracébesluit 2022.

Artikel 6 Toepasselijkheid Crisis- en herstelwet

Op dit Tracébesluit 2022 is de Crisis- en herstelwet van toepassing.

Artikel 7 Slotbepaling

Dit tracébesluit wordt aangehaald als: Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 of Tracébesluit 2022.

II Bijlagen bij het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022

Bijlage 5a bij het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 Mitigerende maatregelen voor fauna Wet natuurbescherming¹

Deelgebied 1

Naam	Locatie	Maatregel
Ecopassage aansluiting Bilthoven	Bij viaduct Nieuwe Weteringseweg, in de aansluiting Bilthoven	Looprichels aanleggen in bestaande natte duikers
Dassentunnel N234	Bij viaduct Nieuwe Weteringseweg, in de aansluiting Bilthoven	Dassentunnel onder de N234
Laanstructuur Groenekanseweg	Groenekanseweg zuidzijde	Versterken van de laanstructuur door het planten van een extra bomen langs de weg. Vleermuisroute.
Ecopassage Ruigenhoek	Onderdoorgang Groenekanseweg	Faunapassage voor amfibieën, vleermuizen en ringslag met vleermuisvriendelijke verlichting
Waterstructuur Overvechtse Polder	Tussen aansluiting Utrecht-Noord en Fort Blauwkapel	Verbreden bestaande sloten met natuurvriendelijke oevers
Ecopassage Hogekamp	spoorviaduct in de spoorlijn Utrecht-Amersfoort;	Dassenbuis langs fiets/wandelpad
Boomstructuur Biltse Rading	zuidzijde van de Biltse Rading	Langs de Biltse Rading aan de zuidkant bomen aan vullen tot laanbeplanting voor vleermuizen
Vleermuisvriendelijke verlichting Biltse Rading	Onderdoorgang - Biltse Rading	Vleermuisvriendelijke verlichting
Vleermuisvriendelijke verlichting onderdoorgang Biltsestraatweg	Onderdoorgang Biltsestraatweg	Vleermuisvriendelijke verlichting
Ecopassage aansluiting Utrecht-Noord	Aansluiting Utrecht-Noord	Faunapassage tussen beide lussen

¹ Deze bijlage 5a vervangt bijlage 5a van het Tracébesluit 2020. Met een asterisk (*) is de maatregel in deelgebied 2 aangegeven die nieuw is ten opzichte van het Tracébesluit 2020.

Deelgebied 2

Naam	Locatie	Maatregel
Ecopassage Wildsche Hoek	Wildsche Hoek	Versterken functioneren met nadere inrichtingsmaatregelen
Vleermuisvriendelijke verlichting viaduct Universiteitsweg	viaduct Universiteitsweg, oostzijde, over de A28	Vleermuisvriendelijke verlichting
Vleermuisvriendelijke verlichting Archimedeslaan	Onderdoorgang Archimedeslaan onder de A27	Vleermuisvriendelijke verlichting
Vleermuisvriendelijke verlichting Weg tot de Wetenschap	Onderdoorgang Weg tot de Wetenschap	Vleermuisvriendelijke verlichting
Ecopassage Kromme Rijn	Onderdoorgang viaduct Kromme Rijn, zuidoever (jaagpad)	Vleermuisvriendelijke verlichting en natuurvriendelijke inrichting van de oever
Ecopassage Biltse Grift	Zuidzijde ecopassage Wildsche Hoek	Faunaverbinding over watergang
* Ecopassage Wildsche Hoek	Wildsche Hoek	Aanbrengen zomer verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis

Deelgebied 3

Naam	Locatie	Maatregel
Groene Verbinding	Boven de A27 bij Amelisweerd	Nader in te vullen door de gemeente Utrecht
Twee ecopassages Koningsweg	Ten oosten en ten westen van de A27	Ecologische verbindingszone in kader Groene Verbinding; nieuwe droge fauna verbinding onder de Koningsweg gebruik makend van omhoog lopen Koningsweg voor Groene Verbinding
Ecopassage onderdoorgang Waijense dijk	Onderdoorgangen huidig fietspad	Vleermuisvriendelijke verlichting
Ecopassage ('hop-over') over A27	Meidoornkade	Vliegrouete voor vleermuizen

Deelgebied 4

Naam	Locatie	Maatregel
Ecopassage Inundatiekanaal	Inundatiekanaal	Looprichel voor kleine fauna in nieuwe duiker Inundatiekanaal
Vispassages	Inundatiekanaal en park de Koppel	Vispassages
Vleermuisvriendelijke verlichting Merwedekanaal	Viaduct Merwedekanaal	Vleermuisvriendelijke verlichting
Vleermuisvriendelijke verlichting Papendorpsetunnel	Onderdoorgang Papendorpsetunnel	Vleermuisvriendelijke verlichting

Bijlage 5c bij het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 Compenserende maatregelen¹ voor fauna Wet natuurbescherming²

Deelgebied 1

Locatie	Maatregel
* ~~Omgeving Groenekanseweg~~	~~Nieuwe vleermuiskasten ten behoeve van gewone dwergvleermuis~~
Gehele deelgebied	Opsnoeien van geschikte bomen in bosrand als alternatieve nestlocaties voor buizerd

Deelgebied 2

Locatie	Maatregel
* ~~Bij Wildsche Hoek~~	~~Aanbieden zomer verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis~~
Nabij viaduct Universiteitsweg	Nieuwe winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis
Gehele deelgebied	Opsnoeien van geschikte bomen in bosrand als alternatieve nestlocaties voor buizerd

Deelgebied 3

Locatie	Maatregel
Nabij voormalige stadskwekerij Nieuwe Houtenseweg	Aanleg schuilmogelijkheden voor steenmarter
* ~~Nabij te slopen woning Fortweg (bij knooppunt Lunetten)~~	~~Aanbrengen vleermuiskasten voor gewone dwergvleermuis ter vervanging van overwinterruimte in te amoveren gebouwen~~
Nabij Fortweg 6	Aanbrengen vleermuiskasten (zomerverblijf/paarverblijf) voor gewone dwergvleermuis
* Nabij Nieuwe Houtenseweg 25	Aanbrengen vleermuiskasten (kraamfunctie) en/of maatregelen bij bestaande woningen voor gewone dwergvleermuis
* Nabij Koningsweg 139bis	Aanbrengen vleermuiskasten (zomerverblijf/paarverblijf) voor gewone dwergvleermuis

¹ In deelgebied 4 worden geen compenserende maatregelen getroffen.

² Deze bijlage 5c vervangt bijlage 5c van het Tracébesluit 2020. Met een asterisk (*) is aangegeven welke regels in de tabellen zijn gewijzigd.

Locatie	Maatregel
Nabij voormalige stadskwekerij Nieuwe Houtenseweg	Aanbrengen nestgelegenheid voor huismus
* Omgeving Maarschalkerweerd	Nieuwe vlermuiskasten ten behoeve van gewone dwergvleermuis

III Instellen beroep

Het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 betreft een wijziging van het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020 van ondergeschikte aard, reden waarom overeenkomstig artikel 14 van de Tracéwet geen ontwerp-tracébesluit ter inzage wordt gelegd.

Tegen het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 hebben personen en rechtspersonen die belang hebben bij de wijzigingen die zijn opgenomen in dit tracébesluit, de mogelijkheid om in beroep te gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De beroepen ingediend tegen het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020 worden ingevolge artikel 6:19, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht geacht mede te zijn gericht tegen het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022, tenzij dit Tracébesluit 2022 geheel aan het ingediende beroep tegemoet komt. Deze appellanten hoeven dus niet opnieuw beroep in te stellen indien zij bezwaren hebben tegen het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022. Het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 is tevens toegezonden aan de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De termijn voor het indienen van een beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan op de dag na die waarop het besluit in de Staatscourant is bekendgemaakt. De locaties van de terinzagelegging en de beroepstermijn worden bekend gemaakt via advertenties in de digitale Staatscourant en enkele dagbladen en huis-aan-huisbladen.

De stukken zijn tevens digitaal te vinden op www.platformparticipatie.nl en www.a27a12ringutrecht.nl.

Een beroepschrift moet worden ingediend bij:
Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag.

Voor burgers is het ook mogelijk om digitaal beroep in te stellen tegen het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022. Dit kan via het Digitaal Loket van Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (<https://digitaaloket.raadvanstate.nl>). Digitaal beroep instellen is alleen mogelijk voor burgers met een DigiD.

Het beroepschrift dient ten minste de volgende onderdelen te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- de vermelding dat het gaat om het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 van de minister van Infrastructuur en Waterstaat;
- de redenen (gronden) waarom u beroep instelt;
- uw handtekening (het beroepschrift moet ondertekend zijn);
- zo mogelijk dient tevens een kopie te worden toegevoegd van het besluit waarop het geschil betrekking heeft.

Crisis- en herstelwet

Op dit besluit is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat:

- in het beroepschrift de beroepsgronden gericht tegen het besluit moet worden opgenomen;
- het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard indien de beroepsgronden niet binnen de beroepstermijn van zes weken zijn ingediend, en;
- De beroepsgronden na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld.

Voorlopige voorziening

Indien een beroepschrift is ingediend, is het mogelijk om daarnaast een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening in te dienen. Een dergelijk verzoek dient te worden gericht aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het verzoek dient te zijn ondertekend en ten minste het volgende te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- de dagtekening;
- de vermelding dat het gaat om het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 van de minister van Infrastructuur en Waterstaat;
- de redenen (gronden) van het beroep;
- uw handtekening (het verzoek moet ondertekend zijn);
- zo mogelijk dient tevens een kopie te worden toegevoegd van het besluit waarop het geschil betrekking heeft;
- een afschrift van het beroepschrift.

Naar aanleiding van het verzoek kan de Voorzitter een voorlopige voorziening treffen indien onverwijlde spoed, gelet op de betrokken belangen, dat vereist.

Voor de behandeling bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van het beroep en voor het verzoek om een voorlopige voorziening is griffiegeld verschuldigd.

Indien het beroep- of verzoekschrift in een vreemde taal is gesteld, en een vertaling voor een goede behandeling van het beroep/verzoek noodzakelijk is, dient de indiener van het beroep- of verzoekschrift zorg te dragen voor een vertaling.

IV Toelichting

1 Reden voor wijziging van het Tracébesluit 2020

Op 17 november 2020 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2020 (hierna: Tracébesluit 2020) vastgesteld. Het Tracébesluit 2020 voorziet in de aanpassing van de A27 van de aansluiting Houten tot aan de aansluiting Bilthoven en van de parallelbaan op de A12 van het knooppunt Lunetten tot aan knooppunt Oudenrijn. Ook wordt de A28 aangepast tussen de aansluiting Waterlinieweg en de ecopassage Wildsche Hoek.

Na de vaststelling van het Tracébesluit 2020 hebben zich ontwikkelingen voorgedaan omtrent de wijze waarop stikstofdepositie op beschermde Natura 2000-gebieden wordt berekend:

- Op 20 januari 2021 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een tussenuitspraak gedaan over het Tracébesluit A12/A15 Ressen – Oudbroeken (ECLI:NL:RVS:2021:105). In deze tussenuitspraak oordeelde de Raad van State dat onvoldoende is gemotiveerd of de beoordeling van de stikstofneerslag op beschermde natuurgebieden volledig is, vanwege een maximale rekenafstand van 5 kilometer van de weg.
- Het kabinet heeft op 9 juli 2021² besloten om bij stikstofdepositieberekeningen op Natura 2000-gebieden in het kader van de toestemmingverlening voor alle typen emissiebronnen, waaronder wegverkeer, uit te gaan van de wetenschappelijk onderbouwde maximale rekenafstand van 25 kilometer van de emissiebron.

Voor het project Ring Utrecht is naar aanleiding van deze ontwikkelingen een nieuwe passende beoordeling voor het aspect stikstofdepositie opgesteld (hierna: Passende beoordeling 2022).³ Daarvoor zijn nieuwe stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd. In de nieuwe berekeningen is uitgegaan van de maximale rekenafstand van 25 kilometer, in plaats van 5 kilometer waarvan in het Tracébesluit 2020 is uitgegaan. In de passende beoordeling bij het Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht 2022 (hierna: Tracébesluit 2022) zijn nieuwe mitigerende maatregelen betrokken en is de omvang van de compenserende maatregelen uit het Tracébesluit 2020 opnieuw bepaald.

Het Tracébesluit 2022 legt de nieuwe mitigerende maatregelen en gewijzigde compensatieopgave vast en maakt deze onderdeel van het project. In hoofdstuk 2 wordt verder ingegaan op de uitgevoerde Passende beoordeling 2022.

In hoofdstuk 3 worden de overige in dit Tracébesluit 2022 doorgevoerde wijzigingen toegelicht. Deze wijzigingen zien op het onderdeel 'soortenbescherming' en vloeien mede voort uit de bevindingen d.d. 17 februari 2022 van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (STAB) die betrokken is in de lopende beroepsprocedure bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State over het Tracébesluit 2020.

² Kamerstukken II 2020/21, 35 334, nr. 158, p. 6.

³ Voor de overige effecten op Natura 2000-gebieden blijft het Deelrapport Natuur 2020 bij het Tracébesluit 2020 actueel.

2 Nieuwe passende beoordeling (stikstofdepositie)

2.1 Inleiding

Voor het Tracébesluit 2020 is een passende beoordeling opgesteld om de ecologische effecten voor het aspect stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te beoordelen. Hiervoor is gebruik gemaakt van het rekenprogramma AERIUS Calculator 2020 en is de destijds geldende rekengrens van 5 kilometer van de weg gehanteerd.

Uit deze passende beoordeling kwam naar voren dat significante gevolgen voor zes habitattypen van het Natura 2000-gebied Veluwe niet met zekerheid zijn uit te sluiten. Voor deze habitattypen is als mitigerende maatregel (reductie van de stikstofdepositie) gebruik gemaakt van de depositieruimte uit het stikstofregistratiesysteem (SSRS).⁴ Voor drie van de zes habitattypen is tevens een ADC-toets uitgevoerd en zijn compenserende maatregelen bepaald.

Naar aanleiding van de in hoofdstuk 1 van deze toelichting genoemde ontwikkelingen is een nieuwe passende beoordeling voor het aspect stikstofdepositie opgesteld (bijlage 1). Er zijn nieuwe stikstofdepositieberekeningen met de maximale rekenafstand van 25 kilometer uitgevoerd, de mitigatie door middel van het SSRS is losgelaten, er zijn nieuwe mitigerende maatregelen betrokken en de omvang van de compenserende maatregelen uit het Tracébesluit 2020 is geactualiseerd. Dit wordt in de volgende paragrafen verder toegelicht.

2.2 Aanlegfase

Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Onderdeel van deze wet en het bijbehorende Besluit stikstofreductie en natuurverbetering is de vrijstelling van de Natura 2000-vergunningplicht voor de gevolgen van tijdelijke stikstofdepositie veroorzaakt door (onder meer) bouw-, sloop- en eenmalige aanlegactiviteiten; ook wel de bouwvrijstelling genoemd. Deze vrijstelling geldt ook voor de aanlegfase van het project Ring Utrecht. De beoordeling van de effecten tijdens de aanlegfase was wel onderdeel van het Tracébesluit 2020 en de passende beoordeling destijds. Vanwege de nadien ingevoerde bouwvrijstelling is de aanlegfase in dit Tracébesluit 2022 niet nader beschouwd.

2.3 Uitgangspunten depositieberekeningen

2.3.1 Maximale rekenafstand 25 kilometer

Het kabinet heeft op 9 juli 2021⁵ besloten om bij depositieberekeningen in het kader van de toestemmingverlening voor alle typen emissiebronnen, waaronder wegverkeer, uit te gaan van de maximale rekenafstand van 25 kilometer. In de kern gelden hiervoor de volgende redenen:

- Op basis van technisch modelmatige argumenten is onderbouwd dat berekende projectbijdragen aan de deposities op meer dan 25 kilometer van de emissiebron, niet meer redelijkerwijs toerekenbaar zijn aan een project.
- Er is toereikend verzekerd dat, waar nodig, voldoende passende maatregelen worden getroffen om verslechtingen te voorkomen, die mogelijk kunnen

⁴ Paragraaf 2.1.2 van de Regeling natuurbescherming.

⁵ Kamerstukken II 2020/21, 35 334, nr. 158.

optreden op afstanden groter dan 25 kilometer van de emissiebron. Dit gebeurt onder meer in de structurele aanpak stikstof die per 1 juli 2021 verankerd is in de Wet natuurbescherming.

Het vorenstaande vormt de aanleiding om ook voor de depositieberekeningen voor het Tracébesluit 2022 uit te gaan van de maximale rekenafstand van 25 kilometer in plaats van de rekengrens van 5 kilometer waarvan eerder is uitgegaan.

2.3.2 AERIUS Calculator 2021

Voor de berekening van de stikstofdepositie is gebruik gemaakt van AERIUS Calculator 2021, de wettelijk voorgeschreven rekenmethode voor stikstofdepositieberekeningen. Berekeningen voor wegverkeer worden hierbij uitgevoerd op basis van een combinatie van een implementatie van SRM2 (standaardrekenmethode 2) en OPS (Operationele Prioritaire Stoffen model).

2.3.3 Zichtjaren

Voor het beoordelen van de gevolgen van een project, moet gekeken worden naar het jaar waarin de effecten van het project op de stikstofdepositie het grootste zijn (het maatgevende jaar). Hiertoe wordt de depositiebijdrage zonder en met het project berekend voor:

- het eerste volledige kalenderjaar na openstelling van het project;
- het 10^e volledige kalenderjaar na openstelling van het project, maar niet verder dan het laatste jaar waarvoor emissiefactoren beschikbaar zijn.

Voor het project Ring Utrecht, met geplande openstelling in 2029, wordt daarom uitgegaan van de zichtjaren 2030 en 2035.

2.3.4 Verkeersgegevens en afbakening

De verkeersintensiteiten zijn bepaald op basis van verrijkte verkeerscijfers uit NRM2021 en betreffen de wekdaggemiddelde etmaalintensiteiten.

Voor de afbakening van het wegenmodel is voor de twee zichtjaren een selectie gemaakt van relevante wegvakken, die in de berekening worden betrokken. De volgende wegvakken zijn meegenomen in het wegenmodel:

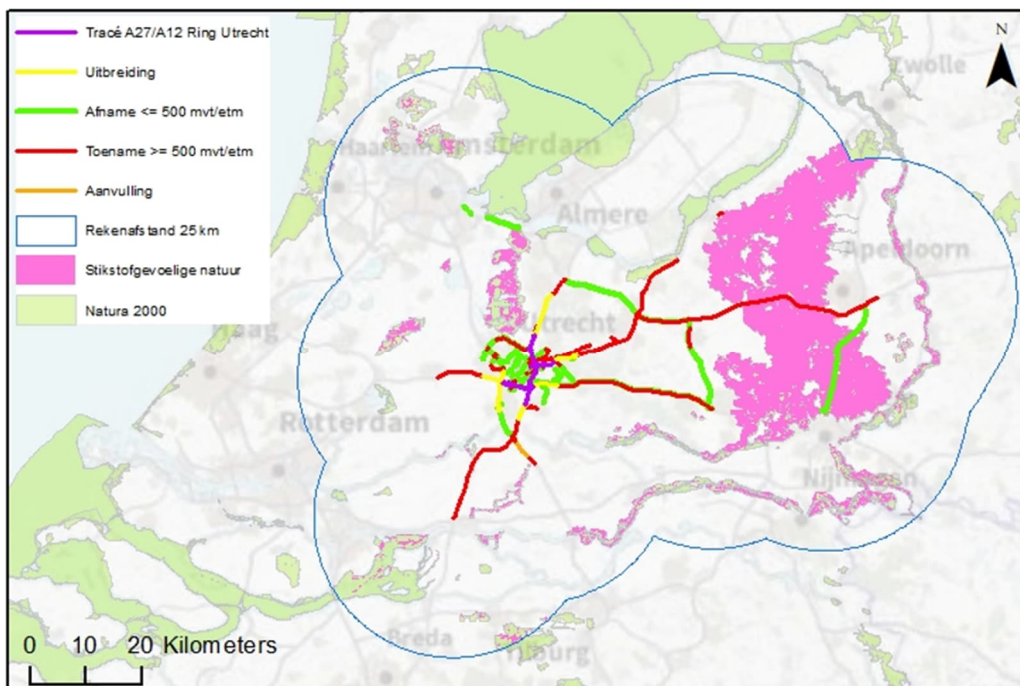
1. Het projecttracé Ring Utrecht. Het projecttracé omvat de wegvakken die nieuw gerealiseerd of aangepast worden als onderdeel van het project Ring Utrecht.
2. De wegvakken die op dit projecttracé aansluiten tot en met de eerstvolgende aansluiting op het onderliggende wegennet of tot en met het eerstvolgende knooppunt.
3. SRM2-wegvakken, wegvakken die vallen binnen het toepassingsbereik van de standaard rekenmethode 2 (SRM2), voor zover hier sprake is van een toe- of afname van de wekdaggemiddelde verkeersintensiteit als gevolg van het project met tenminste 500 motorvoertuigen per etmaal per rijrichting.
4. SRM1-wegvakken, wegvakken die vallen binnen het toepassingsbereik van de standaard rekenmethode 1 (SRM1), voor zover hier sprake is van een toename van de wekdaggemiddelde verkeersintensiteit als gevolg van het project met tenminste 500 motorvoertuigen per etmaal per rijrichting.
5. Aanvullend zijn ook enkele tussenliggende wegvakken toegevoegd aan het wegenmodel. Dit zijn wegvakken, waarbij (cumulatief) geldt dat deze:
  - o onderdeel zijn van een logische route op het hoofdwegennet op relatief korte afstand van het projectgebied en
  - o een toename kennen van iets minder dan 500 mvt/etmaal/rijrichting en

- o liggen tussen 2 opeenvolgende verbindingen of toe- en afritten op het HWN, waarbij de aansluitende wegvakken van het HWN wel een toename van meer dan 500 mvt/etmaal/rijrichting hebben.

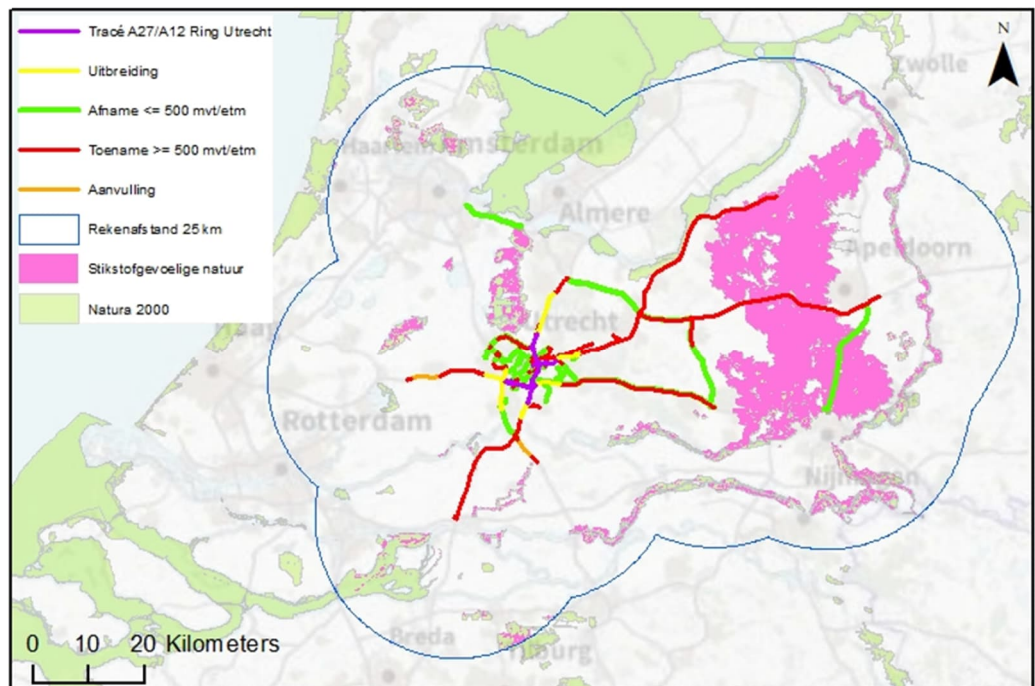
2.3.5 Onderzoeksgebied

Met de selectie van wegvakken met een relevante toe- en afname en toepassing van de maximale rekenafstand van 25 kilometer rondom deze wegvakken, is het onderzoeksgebied voor stikstofdepositie gedefinieerd. De resulterende afbakening van het onderzoeksgebied betreft (delen van) stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Omdat de relevante wegvakken in de te onderzoeken jaren 2030 en 2035 verschillen, zijn er verschillende onderzoeksgebieden voor deze twee jaren.

Uit de afbakening van het onderzoeksgebied komen (delen van) 22 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden naar voren, zoals aangegeven in onderstaande figuur en de tabel in paragraaf 2.4. Voor deze (delen van) 22 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden zijn vervolgens stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd. Ten opzichte van het Tracébesluit 2020 zijn er 14 Natura 2000-gebieden bijgekomen die eerder niet zijn betrokken in de passende beoordeling.

Afbeelding 1: Selectie van de (delen van) van Natura 2000-gebieden waar de effecten van het project A27/A12 Ring Utrecht zijn onderzocht voor het jaar 2030. De stikstofgevoelige natuur binnen het onderzoeksgebied is in het roze weergegeven.

Afbeelding 2: Selectie van de (delen van) van Natura 2000-gebieden waar de effecten van het project A27/A12 Ring Utrecht zijn onderzocht voor het jaar 2035. De stikstofgevoelige natuur binnen het onderzoeksgebied is in het roze weergegeven.

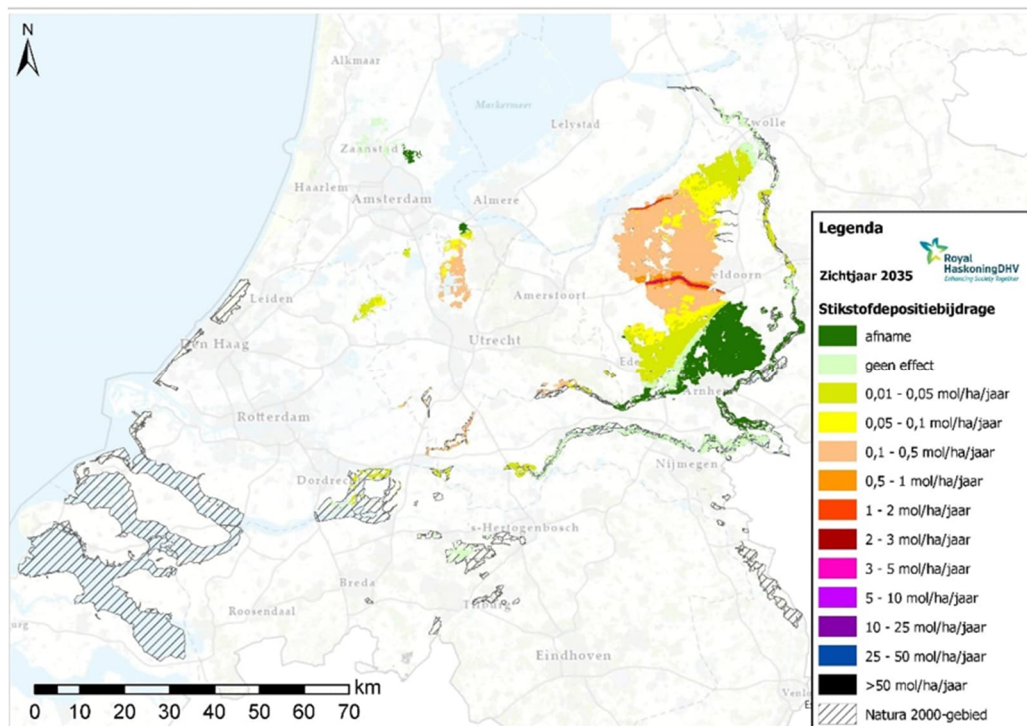
Voor een meer uitgebreide toelichting op de uitgangspunten van de depositieberekeningen wordt verwezen naar het rapport 'Uitgangspunten stikstofdepositieberekeningen', dat als bijlage 7 bij de Passende beoordeling 2022 is gevoegd.

2.4

Ecologische beoordeling

Na het uitvoeren van stikstofdepositieberekeningen blijkt dat er als gevolg van het project bij (delen van) 14 Natura 2000-gebieden sprake is van een toename van stikstofdepositie in reeds een overbelaste (of dreigend overbelaste) situatie. Bij de overige 8 Natura 2000-gebieden is er een afname van stikstofdepositie óf is er geen (naderende) overbelaste situatie. Voor deze 8 Natura 2000-gebieden zijn significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uitgesloten.

In onderstaande afbeelding en tabellen zijn alle gebieden weergegeven met aanduiding van de projectbijdrage (zowel toe- als afnames). In de tabellen is het maatgevende jaar in oranje weergegeven. Uitgaande van de maximale projectbijdrage is dat voor alle gebieden het jaar 2035. Voor de afbeelding voor zichtjaar 2030 wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2.1 (afbeelding 2.2.1) van de Passende beoordeling 2022.

Afbeelding 3: Projectbijdrage (in mol N/ha/jaar) A27/A12 Ring Utrecht in zichtjaar 2035.

Natura 2000-gebied	Max. projectbijdrage 2030 (mol N/ha/j)		Max. projectbijdrage 2035 (mol N/ha/j)	
	habitattype	leefgebied	habitattype	leefgebied
Veluwe	9,37 (H9190)	8,47 (Lg13)	10,80 (H9190)	9,77 (Lg13)
Oostelijke Vechtplassen	0,58 (ZGH3150baz)	0,61 (Lg05)	0,61 (ZGH3150baz)	0,65 (Lg05)
Lingegebied & Diefdijk-Zuid	0,38 (H91E0C)	n.v.t.	0,40 (H91E0C)	n.v.t.
Zouweboezem	0,30 (H6410)	n.v.t.	0,33 (H6410)	n.v.t.
Uiterwaarden Lek	0,25 (H6510A)	0,12 (Lg02)	0,27 (H6510A)	0,13 (Lg02)
Biesbosch	0,03 (H6510A)	0,03 (Lg11)	0,03 (H6510A)	0,04 (Lg11)

Tabel 1: Reeds beoordeelde Natura 2000-gebieden in Passende beoordeling 2020: maximale projectbijdrage per zichtjaar (2030/2035). Oranje is het maatgevend jaar voor de ecologische beoordeling van het habitattype. Indien "n.v.t." vermeld is, kent het Natura 2000-gebied geen aangewezen leefgebied.

Natura 2000-gebied	Max. projectbijdrage 2030 (mol N/ha/j)		Max. projectbijdrage 2035 (mol N/ha/j)	
	habitattype	leefgebied (Lg)	habitattype	leefgebied (Lg)
Kolland & Overlangbroek	0,28 (H91E0C)	n.v.t.	0,30 (H91E0C)	n.v.t.
Rijntakken	0,17 (H91F0)	0,20 (ZGLg11)	0,19 (H91F0)	0,21 (ZGLg11)
Naardermeer	0,15 (H91D0)	0,17 (Lg05)	0,15 (H91D0)	0,18 (Lg05)
Nieuwkoopse Plassen	0,09 (H3150baz)	0,08 (Lg02)	0,11 (H3150baz)	0,10 (Lg02)
Botshol	0,05 (H7210)	n.v.t.	0,05 (H7210)	n.v.t.
Loevestein, Pompveld & Kornische Boezem	0,04 (H6510A)	0,04 (Lg02)	0,04 (H6510A)	0,05 (Lg02)
Binnenveld	0,03 (H7140A)	n.v.t.	0,04 (H7140A)	n.v.t.
Langstraat	0,01 (H3140hz)	n.v.t.	0,01 (H3140hz)	n.v.t.

Tabel 2: Nieuwe Natura 2000-gebieden t.o.v. Passende beoordeling 2020: maximale projectbijdrage per zichtjaar (2030/2035). Oranje is het maatgevend jaar voor de ecologische beoordeling van het habitattype. Indien "n.v.t." vermeld is, kent het Natura 2000-gebied geen aangewezen leefgebied.

In de Passende beoordeling 2022 zijn in de hoofdstukken 4 tot en met 7 de stikstofdepositietoenames per Natura 2000-gebied en bijbehorende habitattypen en/of leefgebieden van soorten nader ecologisch beoordeeld. Daarbij is een clustering in 4 (deel)gebieden aangehouden. Er is een ecologische effectbeoordeling uitgevoerd en er is beschouwd voor welke habitattypen en leefgebieden van soorten significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen (niet) zijn uit te sluiten.

Van de 14 gebieden die in de passende beoordeling nader zijn beoordeeld, is ten aanzien van 3 gebieden geconcludeerd dat significant negatieve gevolgen niet met zekerheid zijn uit te sluiten. Dit betreft de Natura 2000-gebieden Veluwe, Oostelijke Vechtplassen en Binnenveld.

Hierna worden de conclusies van de passende beoordeling voor de Natura 2000-gebieden Veluwe, Oostelijke Vechtplassen en Binnenveld weergegeven. Voor de volledige passende beoordeling wordt verwezen naar bijlage 1. Dit geldt ook voor de uitkomst van de passende beoordeling ten aanzien van de andere gebieden, waarvan aan de hand van onder meer de huidige staat van het habitattype, de trend, de achtergronddepositie, de hoogte van de stikstofbijdrage, de KDW en de locatie-specifieke omstandigheden, is beoordeeld dat de stikstofdepositiebijdrage geen significant negatieve gevolgen heeft voor de instandhoudingsdoelstelling van het desbetreffende habitattype of het leefgebied van de desbetreffende soort binnen het Natura 2000-gebied.

2.4.1 Veluwe

Voor Natura 2000-gebied Veluwe geldt dat significant negatieve gevolgen niet met zekerheid zijn uit te sluiten. Het gaat in ieder geval om de volgende vijf habitattypen:

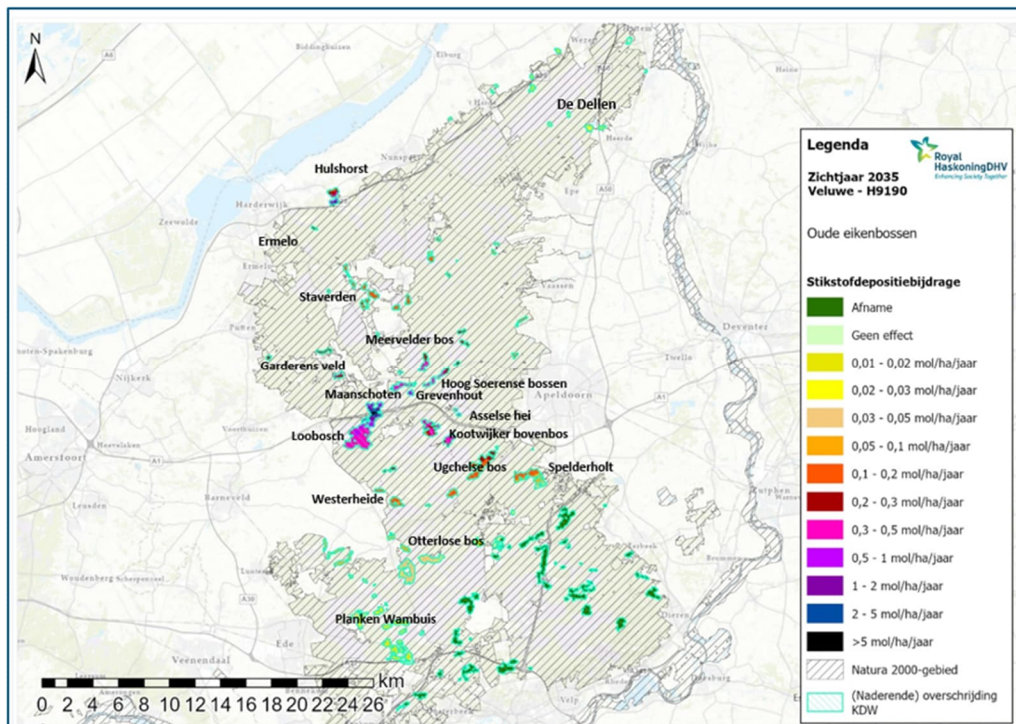
- H9190 Oude eikenbossen
- H2310 Stuifzandheide met struikhei
- H2330 Zandverstuivingen
- H9120 Beuken-eikenbossen met hulst
- H4030 Droge heide

Voor het gebied Veluwe zijn niet alle habitattypen waarop een toename is berekend passend beoordeeld. Er is een selectie gemaakt op basis van de verspreiding in het gebied, hoogste berekende toenames en habitattypen waarop een resteffect na mitigatie resteert. Dit heeft geresulteerd in de beoordeling van 6 habitattypen,

waarbij alleen bij H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiing is beoordeeld dat er geen sprake is van significante effecten. De overige habitattypen (in totaal) zijn niet meer beoordeeld, omdat op basis van voornoemde 5 habitattypen al mitigatie noodzakelijk was en hiermee ook alle toenames op de overige habitattypen als gevolg van saldering volledig worden gemitigeerd.

H9190 Oude eikenbossen

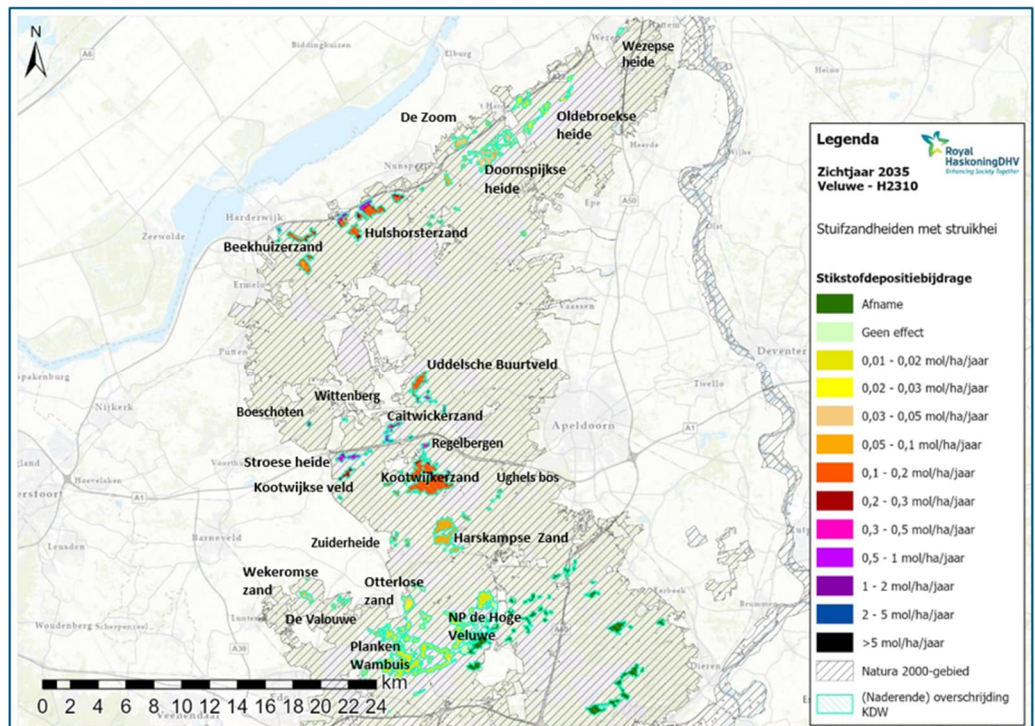
Voor Oude eikenbossen bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 10,80 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 1158 ha. Dit komt overeen met 68% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonen.

Afbeelding 4: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H9190 oude eikenbossen.

H2310 Stui/zandheide met struikheide

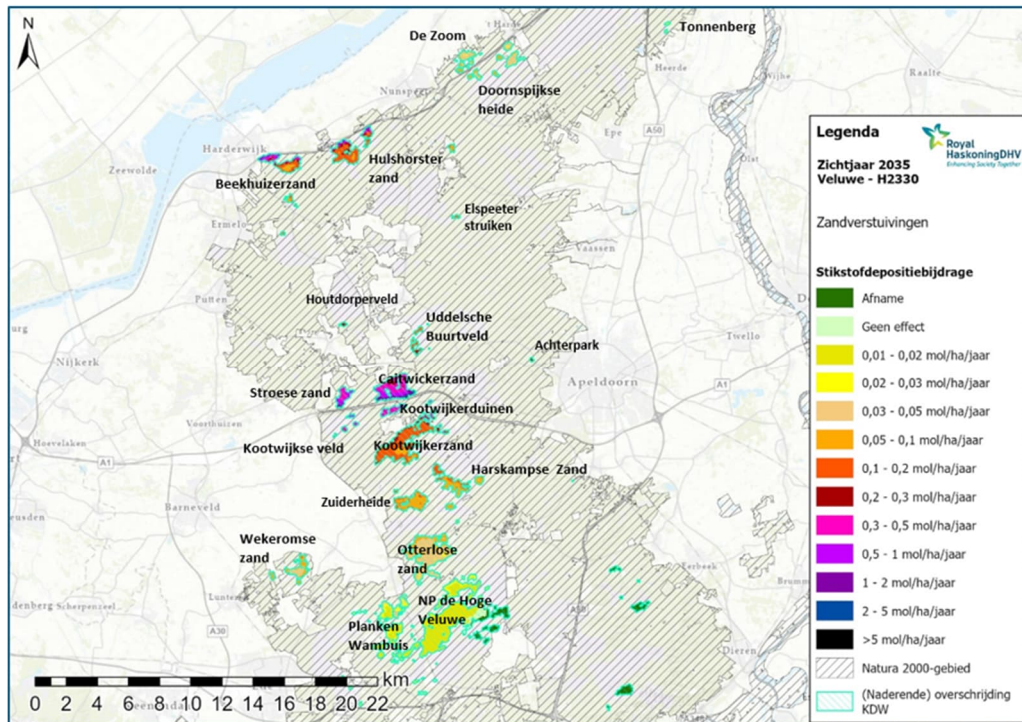
Voor Stui/zandheide met struikheide bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 5,55 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 1153 ha. Dit komt overeen met 75% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonen.

Abbeelding 5: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H2310 stuifzandheiden met struikhei.

H2330 Zandverstuivingen

Voor Zandverstuivingen bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 6,65 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 2066 ha. Dit komt overeen met 93% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonalen.

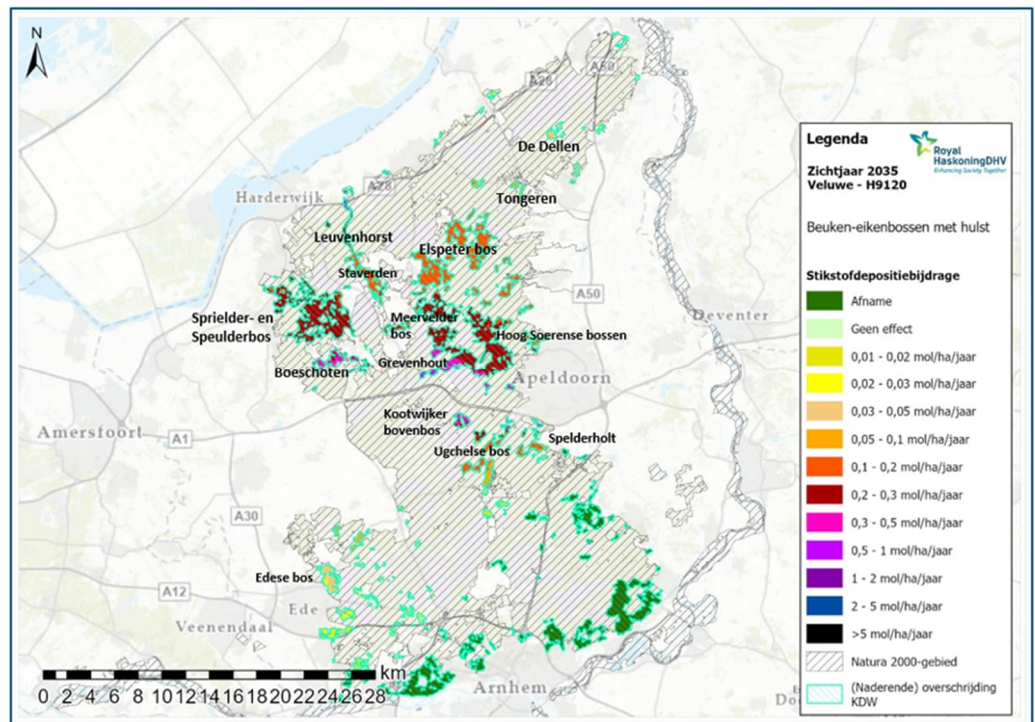

Afbeelding 6: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H2330 zandverstuivingen.

H9120 Beuken-eikenbossen met hulst

Voor Beuken-eikenbossen met hulst bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 4,13 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 4460 ha. Dit komt overeen met 71% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonen.

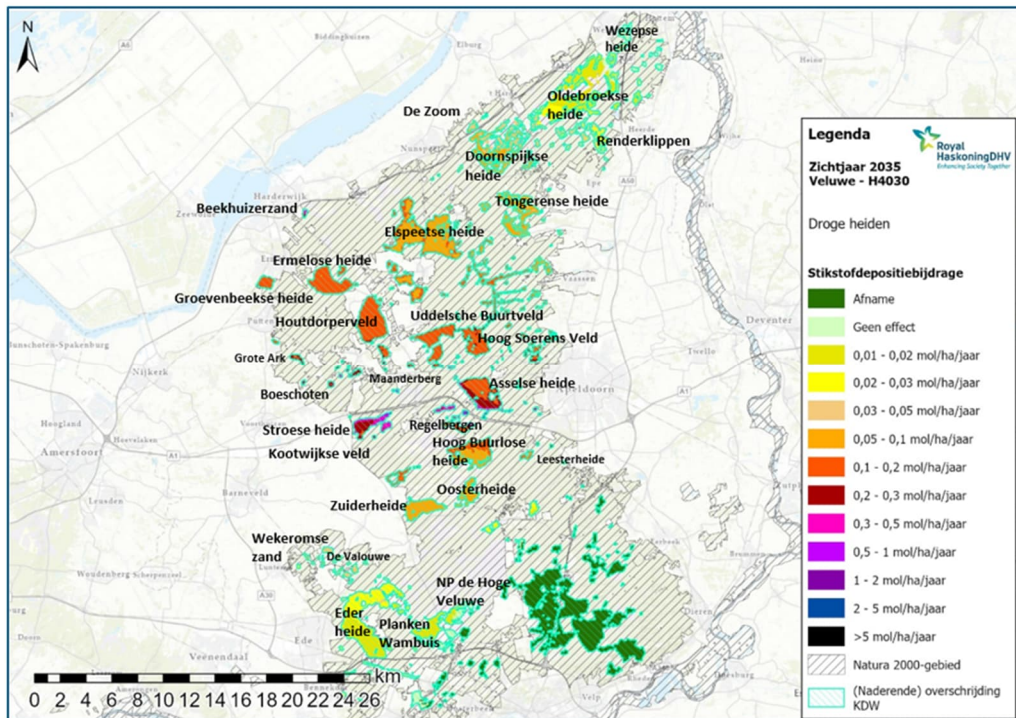

Afbeelding 7: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H9120 beuken-eikenbossen met hulst.

H4030 Droge heide

Voor Droge heide bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 3,05 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 6269 ha. Dit komt overeen met 66% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonalen.

Afbeelding 8: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H4030 droge heide.

Omdat significant negatieve gevolgen voor deze vijf habitattypen van het Natura 2000-gebied Veluwe niet kunnen worden uitgesloten is onderzoek gedaan naar mogelijke mitigerende maatregelen. In paragraaf 2.5.1 worden deze maatregelen weergegeven en toegelicht.

2.4.2 Oostelijke Vechtplassen

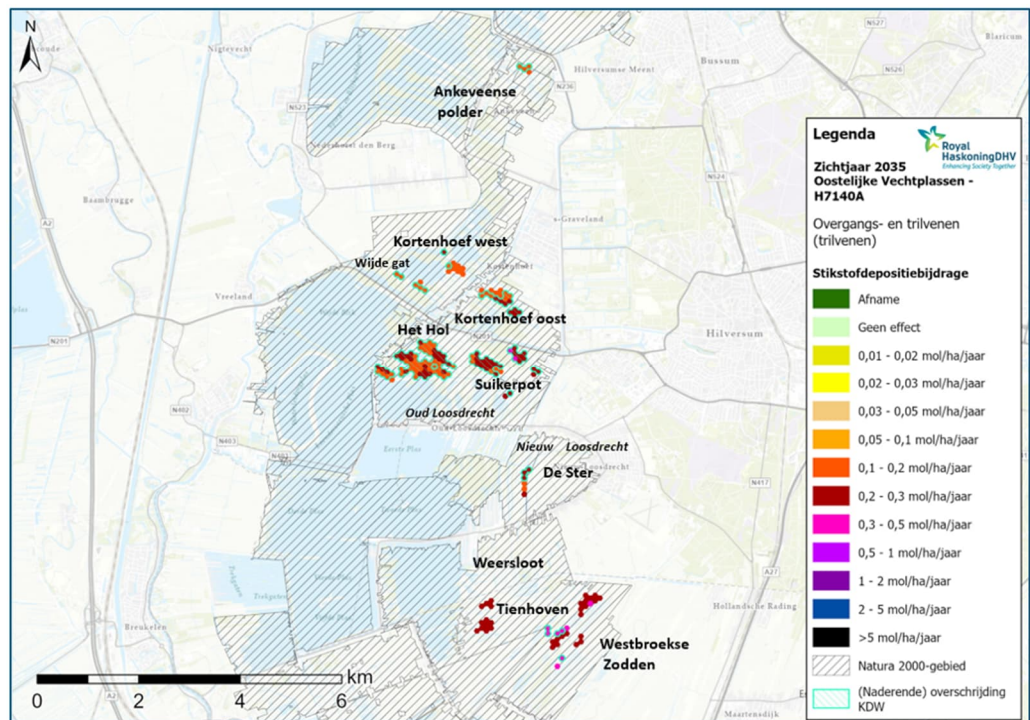
Voor Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen geldt dat significant negatieve gevolgen niet met zekerheid zijn uit te sluiten. Het gaat specifiek om de volgende vier habitattypen:

- H7140A Trilvenen
- H7140B Veenmosrietlanden
- H6140 Blauwgraslanden
- H4010B Vochtige heide (laagveen)

Uit de Passende beoordeling 2022 volgt dat de habitatrictlijnsoort H1903 Groenknolorchis nauw verbonden is aan Trilvenen H7140A en dat significant negatieve gevolgen voor het leefgebied van deze soort niet zijn uit te sluiten.

H7140A Trilvenen (en leefgebied Groenknolorchis)

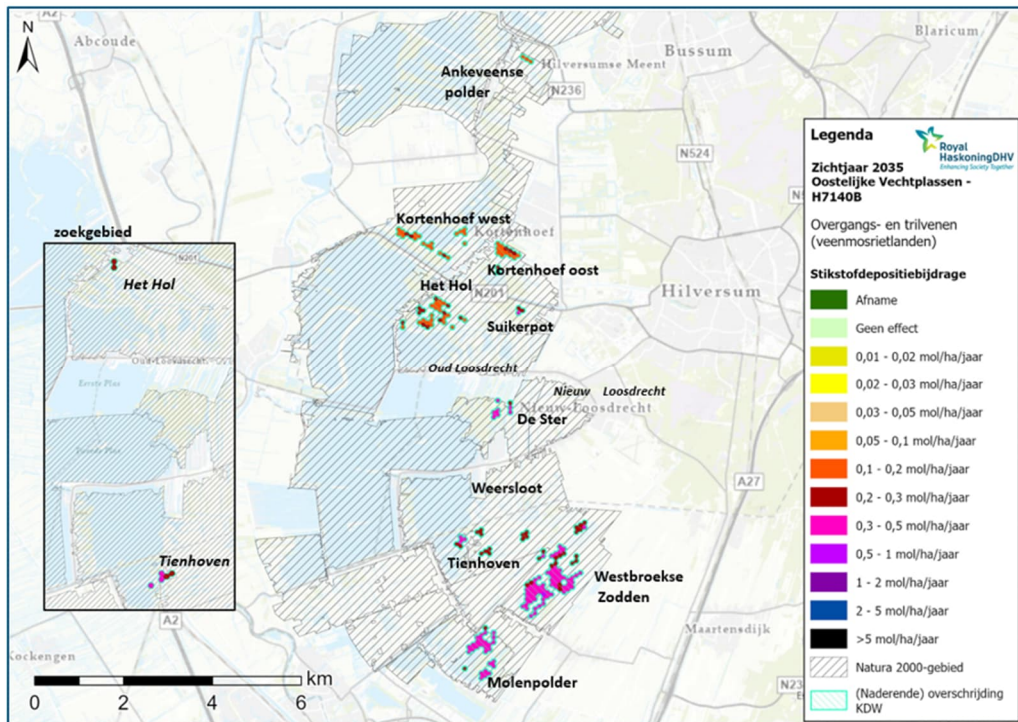
Voor H7140A Trilvenen bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 0,40 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 10,8 ha. Dit komt overeen met 62% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonalen.

Afbeelding 9: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H7140A trilvenen.

H7140B Veenmosrietlanden

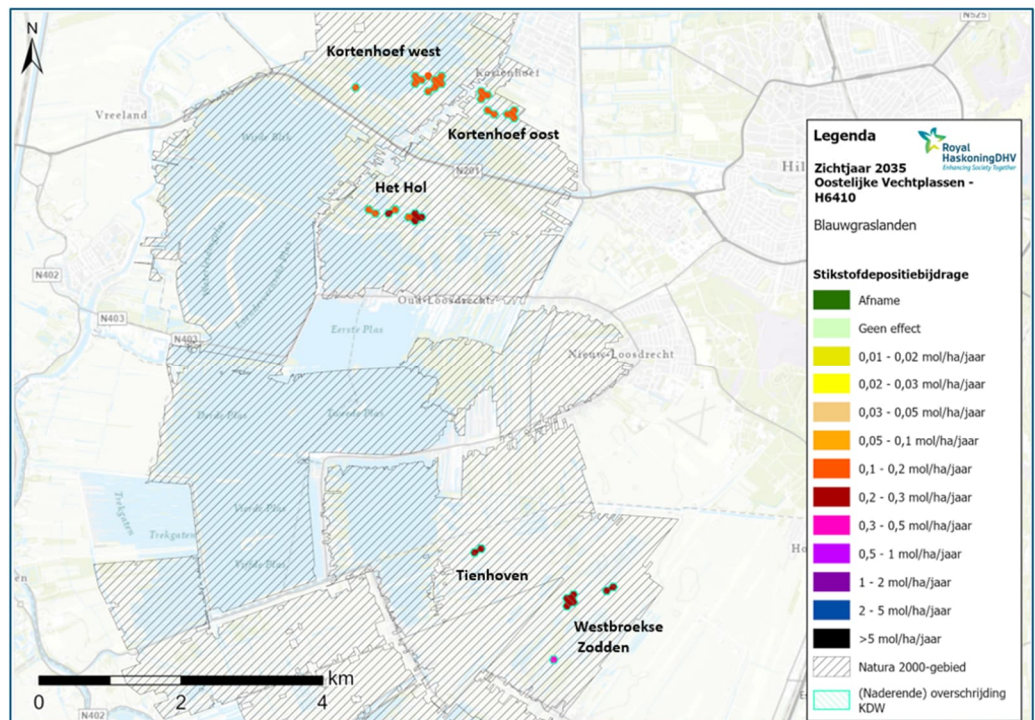
Voor H7140B Veenmosrietlanden bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 0,50 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 21,36 ha. Dit komt overeen met 100% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonen.

Afbeelding 10: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H7140B veenmosrietlanden. Extra locatie van zoekgebieden bij het Hol en Tienhoven.

H6140 Blauwgraslanden

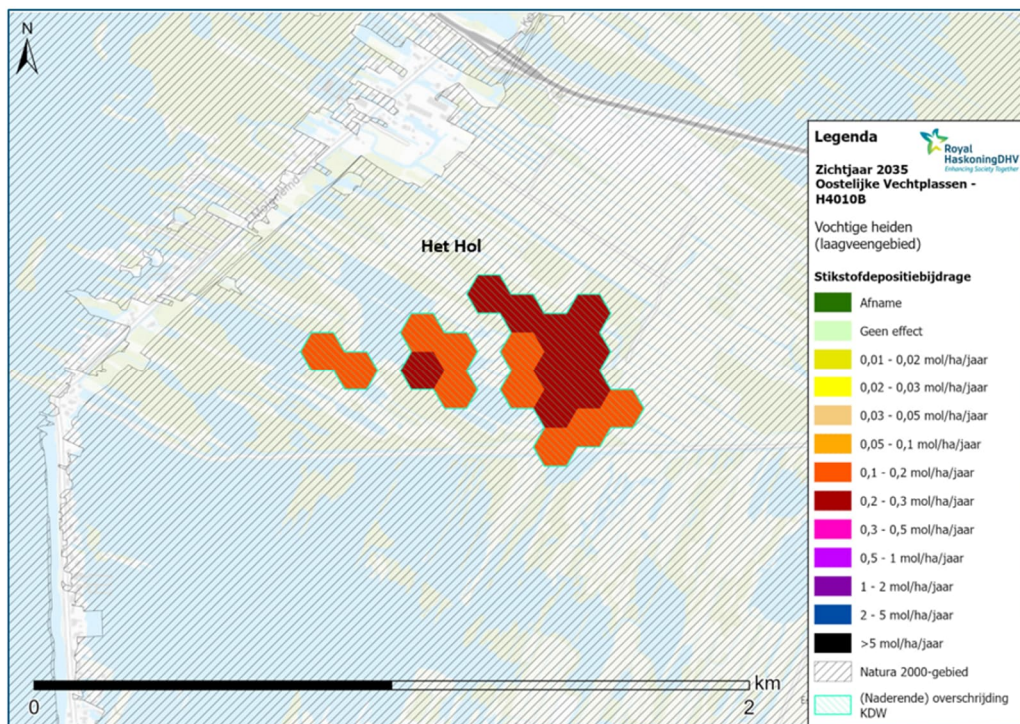
Voor H6140 Blauwgraslanden bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 0,44 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 2,11 ha. Dit komt overeen met 97% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonen.

Afbeelding 11: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H6410 blauwgraslanden.

H4010B Vochtige heide (laagveen)

Voor H4010B Vochtige heide (laagveen) bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 0,24 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 1,43 ha. Dit komt overeen met 100% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonalen.

Afbeelding 12: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H4010B moerasheide.

Omdat significant negatieve gevolgen voor deze vier habitattypen van het Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen niet kunnen worden uitgesloten is onderzoek gedaan naar mogelijke mitigerende maatregelen. In paragraaf 2.5.2 worden deze maatregelen weergegeven en toegelicht.

2.4.3 Binnenveld

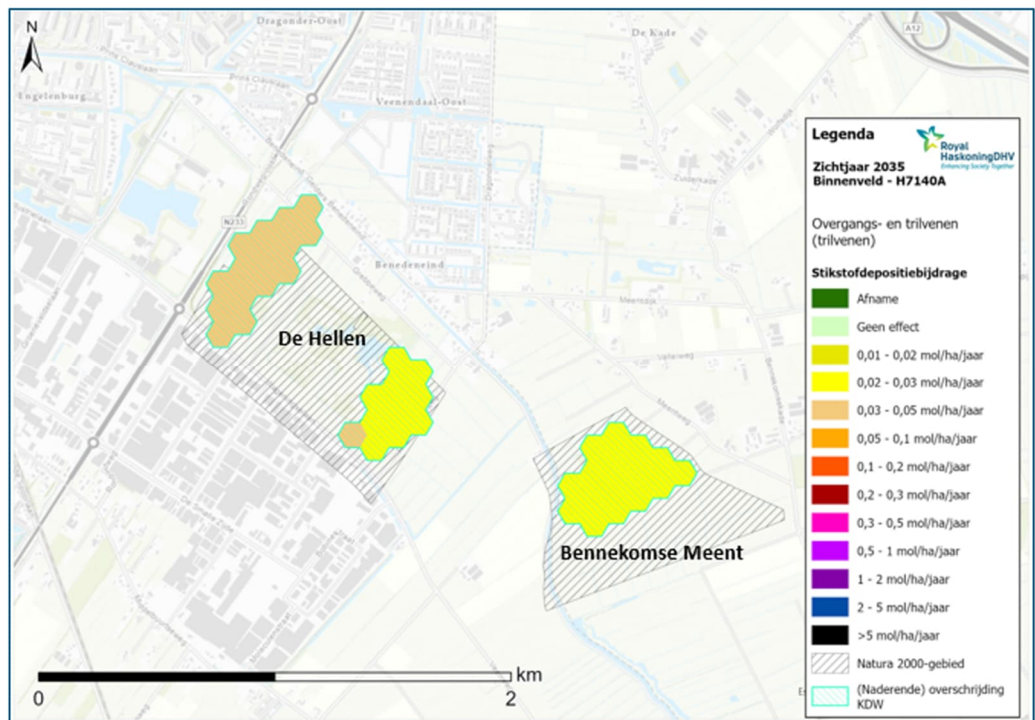
Voor Natura 2000-gebied Binnenveld geldt dat significant negatieve gevolgen niet met zekerheid zijn uit te sluiten. Het gaat specifiek om de volgende twee habitattypen:

- H7140A Trilvenen
- H7140B Veenmosrietlanden

Uit de passende beoordeling volgt verder dat Natura 2000 Binnenveld is aangewezen voor één habitatrictlijnsoort, H1319 Geel Schorpioenmos, dat nauw verbonden is met H7140A Trilvenen en waarvoor significant negatieve gevolgen niet met volledige zekerheid kunnen worden uitgesloten.

H7140A Trilvenen (en leefgebied Geel Schorpioenmos)

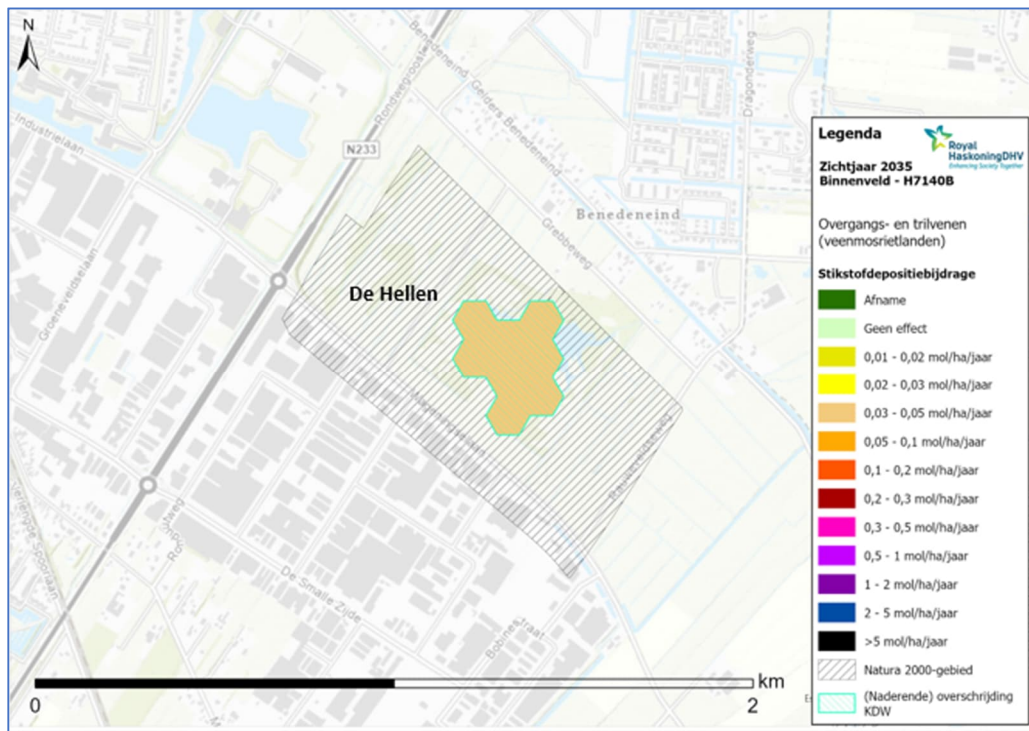
Voor H7140A Trilvenen bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 0,04 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 4,66 ha. Dit komt overeen met 100% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonen.

Afbeelding 13: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H7140A trilvenen.

H7140B Veenmosrietlanden

Voor H7140B Veenmosrietlanden bedraagt de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht maximaal 0,04 mol N per hectare per jaar. De totale oppervlakte waar extra stikstofdepositie plaatsvindt als gevolg van het project én waar sprake is van een (naderende) overschrijding van de kritische depositiewaarde betreft 0,38 ha. Dit komt overeen met 100% van het totale areaal. Zie onderstaande afbeelding voor de ligging van de betreffende hexagonalen.

Afbeelding 14: Stikstofdepositiebijdrage als gevolg van het project A27/A12 Ring Utrecht (2035) ter hoogte van H7140B veenmosrietlanden in "De Hellen/De Blauwe Hel".

Omdat significant negatieve gevolgen voor deze twee habitattypen van het Natura 2000-gebied Binnenveld niet kunnen worden uitgesloten, is onderzoek gedaan naar mogelijke mitigerende maatregelen. In paragraaf 2.5.3 worden deze maatregelen weergegeven en toegelicht.

2.5 Mitigerende maatregelen

In hoofdstuk 8 van de Passende beoordeling 2022 is voor de gebieden Veluwe, Oostelijke Vechtplassen en Binnenveld onderzocht of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om de significant negatieve gevolgen te beperken of te voorkomen.

In dat kader is van belang dat is besloten om voor MIRT-projecten geen gebruik te maken van de depositieruimte als gevolg van de landelijke snelheidsverlaging in het stikstofregistratiesysteem (SSRS). Hiervoor is gekozen, omdat het risico bestaat dat na elke jaarlijkse actualisatie en vanwege de effecten van COVID-19 op de mobiliteit de precieze opbrengst van de landelijke snelheidsverlaging niet op het vereiste detailniveau zeker is.⁶ Ook voor het project Ring Utrecht zal dus, anders dan in het Tracébesluit 2020 nog het geval was, geen beroep worden gedaan op de depositieruimte in het SSRS.

Er is onderzocht of mitigatie mogelijk is door middel van externe saldering met andere stikstofbronnen.

Extern salderen is het verminderen van de toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelig habitat in Natura 2000-gebied als gevolg van een project door in directe samenhang daarmee een andere stikstofemitterende activiteit geheel of gedeeltelijk te stoppen. Dit is een oplossing die buiten het project of de locatie

⁶ Kamerstukken II, 2021/22, 35 925-A, nr. 24.

plaatsvindt. De (geheel of gedeeltelijk) stoppende activiteit is de saldogever. Het project of de activiteit ten behoeve waarvan dit plaatsvindt is de saldonemer, in dit geval het project Ring Utrecht.

Uitgangspunt daarbij is dat saldonemer maximaal 70% van de stikstofdepositie als gevolg van de toegestane feitelijk gerealiseerde capaciteit van de saldogever(s) mag gebruiken. Door uit te gaan van maximaal 70% van de stikstofdepositie als gevolg van de feitelijk gerealiseerde capaciteit, zal er bij elke toepassing van deze maatregel per saldo geen verslechtering optreden ten opzichte van de vergunde situatie van saldogever.

De toegepaste mitigerende maatregelen zijn hieronder per Natura 2000-gebied toegelicht. Voorafgaand aan het moment dat de verbrede A12, A27 en A28 worden opengesteld, zullen de agrarische activiteiten van de betreffende bedrijven (gedeeltelijk) zijn beëindigd en tevens zal verzekerd zijn dat hervatting van de activiteiten rechtens is uitgesloten doordat de betreffende vergunningen (gedeeltelijk) zijn ingetrokken.

De mitigerende maatregelen zijn opgenomen in artikel 2 lid 3 van het Tracébesluit 2022. Met dit artikel wordt een nieuw artikel 10a toegevoegd aan het Tracébesluit 2020.

2.5.1 Veluwe

Voor in ieder geval vijf habitattypen binnen Natura 2000-gebied Veluwe zijn significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen niet uit te sluiten. Om deze effecten te mitigeren, is binnen 25 kilometer van Natura 2000-gebied Veluwe gezocht naar één of meerdere bedrijven die stikstofdepositie veroorzaken en die bereid zijn hun activiteiten geheel of gedeeltelijk te staken.

Voor de mitigatie van effecten op Natura 2000-gebied Veluwe zijn zes saldogevers gevonden. Met de saldogevers, zes agrarische bedrijven, is (gedeeltelijke) bedrijfsbeëindiging overeengekomen. De in de overeenkomsten met saldogevers betrokken natuurvergunningen hebben de volgende kenmerken:

I Adres saldogever: Zeggelaarsweg 3, 6741 GV te Lunteren
Vergunning: Natuurbeschermingswet 1998, 10 juni 2016, zaaknummer 2016-005767
NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 2.325,4 kg per jaar
Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 2.325,4 kg per jaar
Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 1.271,4 kg per jaar

II Adres saldogever: Lange Heideweg 12, 6731 EG te Otterlo
Vergunning: Natuurbeschermingswet 1998, 28 november 2014, zaaknummer 2014-001121
NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 10.713,01 kg per jaar
Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 10.713,01 kg per jaar
Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 6.103,62 kg per jaar

III Adres saldogever: Bijschoterweg 16, 3781 LP te Voorthuizen
Vergunning: Natuurbeschermingswet 1998, 20 augustus 2012, zaaknummer 2011-020842
NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 2.348,0 kg per jaar
Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 3.200,6 kg per jaar⁷
Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 1.500,0 kg per jaar

IV Adres saldogever: Laarweg 29b, 6732 DG te Harskamp
Vergunning: Natuurbeschermingswet 1998, 23 november 2016, zaaknummer 2016-012831
NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 2.401,4 kg per jaar
Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 2.401,40 kg per jaar
Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 2.275,0 kg per jaar

V Adres saldogever: Rozenkampweg 2, 8161 RR te Epe
Vergunning: Wet natuurbescherming, 25 september 2018, zaaknummer 2018-001156
NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 2.382,2 kg per jaar
Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 2.382,2 kg per jaar
Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 2.382,2 kg per jaar

VI Adres saldogever: De Beek 77, 3852 PL te Ermelo
Vergunning: Natuurbeschermingswet 1998, 4 februari 2015, zaaknummer 2014-009776
NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 1.020 kg per jaar
Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 1.428,0 kg per jaar⁸
Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 1.020 kg per jaar

De voornoemde vergunningen worden (gedeeltelijk) ingetrokken in het kader van mitigatie van de projectbijdragen van en ten behoeve van het project Ring Utrecht. De (gedeeltelijke) beëindiging van de agrarische activiteiten van deze bedrijven en (gedeeltelijke) intrekking van voornoemde vergunningen, geschiedt voordat het project Ring Utrecht wordt opengesteld voor verkeer. Op deze wijze is gegarandeerd dat de agrarische activiteiten tijdig worden beëindigd, voordat sprake is van extra stikstofdepositie als gevolg van project Ring Utrecht op de betreffende Natura 2000-gebieden.

Het specifieke effect van de mitigerende maatregelen op de habitattypen binnen Natura 2000-gebied Veluwe is in onderstaande tabel weergegeven. Daarbij is oranje

⁷ Vastgesteld op basis van de vergunde activiteiten, gebruikmakend van de emissiefactoren uit de vigerende Regeling ammoniak en veehouderij. Doordat deze emissiefactoren tussen het verlenen van de vergunning en het moment van vaststelling van het TB2022 geactualiseerd kunnen zijn, kan deze emissie afwijken van de emissie ten tijde van verlenen van de vergunning.

⁸ Zie voetnoot 7.

gekleurd de projectbijdrage in mol N/ha/j zonder inzet van de saldogevers; geel is de resterende projectbijdrage ná inzet van de saldogevers en groen is de extra afname van stikstofdepositie ná inzet van de saldogevers. Van de vetgedrukte habitattypen is in de ecologische beoordeling aangegeven dat (zonder mitigerende maatregelen) significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen niet zijn uit te sluiten

Natura 2000-gebied	Habitattype/Leefgebied/Zoekgebied	Maximale depositiebijdrage in 2030 (mol N/ha/j)		Maximale depositiebijdrage in 2035 (mol N/ha/j)	
		Projectbijdrage	Na saldering*	Projectbijdrage	Na saldering*
Veluwe	H9190 Oude eikenbossen	9,37	7,94 tot -21,61	10,80	9,37 tot -21,60
	Lg13 Bos van arme zandgronden	8,47	7,18 tot -66,79	9,77	8,48 tot -66,75
	ZGLg13 Bos van arme zandgronden	8,20	6,94 tot -36,47	9,45	8,18 tot -36,45
	Lg09 Droog struisgrasland	7,81	6,74 tot -27,88	8,99	7,92 tot -27,86
	L4030 Droge heiden	7,44	6,18 tot -24,50	8,72	7,46 tot -24,47
	Lg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	6,72	5,27 tot -55,40	7,90	6,45 tot -55,37
	H2330 Zandverstuivingen	5,68	4,59 tot -9,81	6,65	5,56 tot -9,80
	H2310 Stuifzandheiden met struikhei	4,73	3,74 tot -11,65	5,55	4,55 tot -11,63
	ZGL4030 Droge heiden	4,13	3,24 tot -55,40	4,88	3,99 tot -55,37
	ZGH9120 Beuken-eikenbossen met hulst	3,94	3,25 tot -3,29	4,43	3,74 tot -3,29
	ZGLg09 Droog struisgrasland	2,96	1,56 tot -8,05	3,41	2,00 tot -8,03
	H4030 Droge heiden	2,59	1,50 tot -24,50	3,05	1,95 tot -24,47
	H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	1,49	0,78 tot -23,39	4,13	3,87 tot -23,35
	ZGLg14 Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	1,04	-0,08 tot -14,94	1,23	-0,03 tot -14,91
	H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,90	-0,21 tot -3,70	1,06	-0,05 tot -3,66
	H3160 Zure vennen	0,90	-0,09 tot -4,22	1,06	-0,05 tot -4,21
	H7110B Actieve hoogvenen (heideventjes)	0,88	-0,10 tot -1,38	1,03	-0,06 tot -1,35
	H5130 Jeneverbesstruwelen	0,71	-0,06 tot -5,43	0,84	-0,04 tot -5,41
	H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	0,67	-0,06 tot -1,05	0,78	-0,04 tot -1,03
	H6230dka Heischrale graslanden, droog kalkarm	0,43	-0,07 tot -11,65	0,51	-0,02 tot -11,63
	H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,29	-0,10 tot -10,28	0,35	-0,06 tot -10,24
	H3130 Zwakgebufferde vennen	0,19	-0,13 tot -3,70	0,23	-0,11 tot -3,66
	H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekgeleidende bossen)	0,18	-0,25 tot -23,39	0,23	-0,25 tot -23,35
	ZGH4030 Droge heiden	0,16	-0,08 tot -5,05	0,25	-0,05 tot -5,44
	ZGH2330 Zandverstuivingen	0,16	-0,48 tot -2,50	0,19	-0,45 tot -2,49
	ZGH9190 Oude eikenbossen	0,16	-0,06 tot -3,62	0,27	0,16 tot -3,57
	H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,15	-0,17 tot -2,04	0,19	-0,16 tot -1,99

ZGH6230dka Heischrale graslanden, droog kalkarm	0,14	-0,06 tot -4,61	0,22	-0,02 tot -4,96
Lg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	0,13	-0,40 tot -4,06	0,19	-0,36 tot -4,45
H6410 Blauwgraslanden	0,12	-1,14 tot -1,29	0,15	-1,11 tot -1,25
ZGH2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,11	-0,12 tot -2,02	3,35	3,16 tot -2,00
ZGH3130 Zwakgebufferde vennen	0,11	-0,26 tot -1,49	0,15	-0,22 tot -1,47
ZGH4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,11	-0,46 tot -0,59	0,21	-0,37 tot -0,50
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,04	-0,18 tot -0,20	0,05	-0,17 tot -0,18
ZGLg01 Permanente bron & Langzaam stromende bovenloop	-0,03	-0,20 tot -0,20	-0,03	-0,20 tot -0,20
ZGH5130 Jeneverbesstruwelen	-0,05	-0,30 tot -0,35	-0,06	-0,30 tot -0,35

Tabel 3: Effect van de saldogevers op habitattypen binnen Natura 2000-gebied Veluwe. Oranje is de projectbijdrage zonder inzet saldogevers; geel is de resterende projectbijdrage ná inzet saldogever en groen is extra afname stikstofdepositie ná inzet saldogevers. Van de dikgedrukte habitattypen is in de ecologische beoordeling aangegeven dat (zonder saldering) significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen niet zijn uit te sluiten.

* na saldering zijn er meerdere hexagonalen waarbij (ten opzichte van de projectsituatie zonder saldering) de depositietoename afneemt. In meerdere gevallen is er zelfs sprake van volledige mitigatie van de projectbijdrage. In de kolom is een range opgenomen van het uiteindelijke salderingseffect, waarbij zowel "minimale" afname is gepresenteerd als de "maximale" afname. Bij bijvoorbeeld H9190 Oude eikenbossen is er op één (of meerdere) hexagonalen nog sprake van een projecttoename van 7,94 mol N/ha/j als ook hexagonalen die na saldering een afname kennen van 21,61 mol N/ha/j. Dit geldt ook voor de tabellen 4 en 5.

Van de leefgebieden (Lg) van soorten en zoekgebieden (ZG) die na saldering nog een resterende projectbijdrage hebben, is in hoofdstuk 9 van de Passende beoordeling 2022 beoordeeld dat er geen (significant) negatieve gevolgen zijn. Zoals uit bovenstaande tabel kan worden afgeleid, resteren er op vijf habitattypen toenames na saldering. In hoofdstuk 9 van de Passende beoordeling 2022 is beoordeeld dat dit resteffect voor vier van de vijf habitattypen tot gevolg heeft dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen niet zijn uit te sluiten. Het betreft de habitattypen H9190 Oude eikenbossen, H9120 Beuken-eikenbossen met hulst, H2330 Zandverstuivingen en H2310 Stuifzandheiden met struikhei. Deze negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen dienen gecompenseerd te worden. Hoe deze compensatieopgave wordt berekend en waar de compensatie geschiedt, is in hoofdstuk 10 van de Passende beoordeling 2022 toegelicht, in combinatie met de Oplegnotitie Compensatieplan Veluwe 2022 en het Compensatieplan 2020. In deze toelichting wordt onder 2.6 nader ingegaan op de geactualiseerde compensatieopgave.

Resultaten overige Natura 2000-gebieden na inzet mitigerende maatregelen

De stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebied Veluwe zijn niet de enige habitattypen waarop de mitigerende maatregelen van één of meer saldogevers die voor de Veluwe worden ingezet, tot een afname van depositie leiden. Ook binnen de volgende Natura 2000-gebieden is er, als gevolg van één of meer van de zes saldogevers, sprake van een afname van stikstofdepositie:

- Rijntakken
- Kolland & Overlangbroek
- Landgoederen Brummen
- Boetelerveld

- Uiterwaarden Zwarte Water en Vecht
- Sallandse Heuvelrug

In hoofdstuk 8.3.4 van de Passende beoordeling 2022 (p. 210) is voor deze gebieden de specifieke afname per (stikstofgevoelig) habitatype, **leef- en/of zoekgebied** weergegeven.

2.5.2 Oostelijke Vechtplassen

Voor vier habitattypen binnen Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen zijn significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen niet uit te sluiten. Om deze effecten te mitigeren, is binnen 25 kilometer van Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen gezocht naar één of meerdere bedrijven die stikstofdepositie veroorzaken en die bereid zijn hun activiteiten geheel of gedeeltelijk te staken.

Voor de mitigatie van effecten op Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen zijn twee saldogevers gevonden. Met één agrarisch bedrijf is volledige bedrijfsbeëindiging overeengekomen en het andere bedrijf zal de activiteiten gedeeltelijk beëindigen. Hiermee kan de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht voor de bovenstaande 4 habitattypen als ook de overige habitattypen binnen Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen volledig worden gemitigeerd. De in de overeenkomsten met saldogevers betrokken natuurvergunningen hebben de volgende kenmerken:

I Adres saldogever: Tweede Velddwarsweg 2, 3646 AV te Waverveen

Vergunning: Natuurbeschermingswet 1998, 21 januari 2013, zaaknr. Z-NB-MEL-2012-0802

NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 6.058 kg per jaar

Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 7.489,3 kg per jaar⁹

Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 5.713,5 kg per jaar

II Adres saldogever: Looijdijk 20, 3612 BG te Tienhoven

Vergunning: Wet natuurbescherming, 22 november 2017, zaaknr. Z-WNB-GB-VA-2017-0578

NH₃-emissie ten tijde van verlenen vergunning op basis van de vergunde activiteiten: 1.071,5 kg per jaar

Toegestane NH₃-emissie ten tijde van vaststelling Tracébesluit 2022: 1.071,5 kg per jaar

Gehanteerde NH₃-emissie voor salderen: 996,4 kg per jaar

De voornoemde vergunningen worden (gedeeltelijk) ingetrokken in het kader van mitigatie van de projectbijdragen van en ten behoeve van het project Ring Utrecht. De (gedeeltelijke) beëindiging van de agrarische activiteiten van deze bedrijven en (gedeeltelijke) intrekking van voornoemde vergunningen geschiedt voordat het project Ring Utrecht wordt opengesteld voor verkeer. Op deze wijze is gegarandeerd dat de agrarische activiteiten tijdig worden beëindigd, voordat sprake is van extra

⁹ Vastgesteld op basis van de vergunde activiteiten, gebruikmakend van de emissiefactoren uit de vigerende Regeling ammoniak en veehouderij. Doordat deze emissiefactoren tussen het verlenen van de vergunning en het moment van vaststelling van het TB2022 geactualiseerd kunnen zijn, kan deze emissie afwijken van de emissie ten tijde van verlenen van de vergunning.

stikstofdepositie als gevolg van project Ring Utrecht op de betreffende Natura 2000-gebieden.

Onderstaande tabel laat voor gebied Oostelijke Vechtplassen per habitattypen de maximale depositiebijdrage van het maatgevend jaar zien in een situatie vóór en na inzet van de mitigerende maatregelen van de twee saldogevers samen.

Natura 2000-gebied	Habitattypen/Leefgebied/Zoekgebied	Maximale depositiebijdrage in 2030 (mol N/ha/j)		Maximale depositiebijdrage in 2035 (mol N/ha/j)	
		Projectbijdrage	Na saldering	Projectbijdrage	Na saldering
Oostelijke Vechtplassen	Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,61	-0,12 tot -1,01	0,65	-0,10 tot -1,00
	H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,49	-0,06 tot -4,25	0,50	-0,06 tot -4,25
	H91D0 Hoogveenbossen	0,44	-0,14 tot -0,64	0,47	-0,12 tot -0,63
	H6410 Blauwgraslanden	0,42	-0,06 tot -1,41	0,44	-0,06 tot -1,41
	H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,38	-0,07 tot -0,79	0,40	-0,06 tot -0,77
	H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,32	-0,18 tot -0,18	0,35	-0,15 tot -0,15
	ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,32	-0,17 tot -5,78	0,33	-0,17 tot -5,76
	H7210 Galigaanmoerassen	0,25	-0,13 tot -0,27	0,27	-0,12 tot -0,24
	H9999:95 Habitattypen onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H7140B).	0,24	-0,71 tot -3,43	0,25	-0,70 tot -3,42
	H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,22	-0,13 tot -0,18	0,24	-0,12 tot -0,16
	ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,18	-0,17 tot -0,17	0,19	-0,16 tot -0,16

Tabel 4: Effect van de saldogevers op habitattypen binnen Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Oranje is de projectbijdrage zonder inzet saldogevers en groen is de extra afname van stikstofdepositie ná inzet saldogevers.

De stikstofgevoelige habitattypen binnen Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen zijn niet de enige habitattypen waarop de mitigerende maatregel van de twee saldogevers tot een afname van depositie leidt. Ook binnen de volgende Natura 2000-gebieden is er, als gevolg van de inzet van de twee saldogevers, sprake van een afname van stikstofdepositie:

- Nieuwkoopse Plassen & De Haeck
- Naardermeer
- Botshol
- Zouweboezem
- Uiterwaarden Lek

Voor de gebieden Nieuwkoopse Plassen & De Haeck, Naardermeer en Botshol blijkt dat de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht op alle hexagonalen volledig wordt gemitigeerd met genoemde mitigerende maatregelen, waardoor er ook op die gebieden geen sprake is van een depositietoename van het project Ring Utrecht. Eventuele negatieve gevolgen treden daarmee binnen deze gebieden met zekerheid niet op. Ten aanzien van de gebieden Zouweboezem en Uiterwaarden Lek is op basis van ecologische gronden reeds geconcludeerd dat ook zonder mitigerende maatregelen, significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen zijn uit te sluiten. In hoofdstuk 8.4.3 van de passende

beoordeling onder “overige gebieden na inzet twee saldogevers” wordt per Natura 2000-gebied het exacte effect weergegeven.

2.5.3 Binnenveld

Voor twee habitattypen binnen Natura 2000-gebied Binnenveld zijn significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelen niet uit te sluiten. Om deze effecten te mitigeren, is binnen 25 kilometer van Natura 2000-gebied Binnenveld gezocht naar één of meerdere bedrijven die stikstofdepositie veroorzaken die bereid zijn hun activiteiten geheel of gedeeltelijk te staken.

Voor de mitigatie van effecten op Natura 2000-gebied Binnenveld zijn drie saldogevers gevonden. Deze drie agrarische bedrijven worden ook als mitigerende maatregel voor de Veluwe ingezet. Het betreft de bedrijven te Otterlo, Voorthuizen en Harskamp. Met deze saldogevers, is gedeeltelijke bedrijfsbeëindiging overeengekomen. Hiermee kan de toename van stikstofdepositie als gevolg van het project Ring Utrecht voor de in de tabel weergegeven habitattypen, als ook het andere habitatype binnen Natura 2000-gebied Binnenveld, volledig worden gemitigeerd. Voor de kenmerken van de in de overeenkomsten met saldogevers betrokken natuurvergunningen wordt verwezen naar par. 2.5.1 (Veluwe).

Onderstaande tabel laat voor Binnenveld per habitatype de maximale depositiebijdrage van het maatgevend jaar zien in een situatie vóór en na inzet van de mitigatiemaatregelen van saldogevers samen. Als aangegeven zijn na saldering alleen nog afnames aanwezig.

Natura 2000-gebied	Habitatype/Leefgebied/Zoekgebied	Maximale depositiebijdrage in 2030 (mol N/ha/j)		Maximale depositiebijdrage in 2035 (mol N/ha/j)	
		Projectbijdrage	Na saldering	Projectbijdrage	Na saldering
Binnenveld	H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,03	-0,06 tot -0,15	0,04	-0,05 tot -0,15
	H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	-0,08 tot -0,12	0,04	-0,08 tot -0,12
	H6410 Blauwgraslanden	0,03	-0,06 tot -0,11	0,03	-0,06 tot -0,10

Tabel 5: Effect van de saldogevers op habitattypen binnen Natura 2000-gebied Binnenveld. Oranje is de projectbijdrage zonder inzet saldogevers en groen is de extra afname van stikstofdepositie na inzet saldogevers. Van de dikgedrukte habitatype is in de ecologische beoordeling aangegeven dat (zonder saldering) significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen niet zijn uit te sluiten.

2.5.4 Overige mitigerende maatregelen

Uit de Passende beoordeling 2022 blijkt dat er verder geen mitigerende maatregelen zijn die de toename van depositie (en daarmee de negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van stikstofgevoelig habitattypen) kunnen voorkomen. Beschouwde maatregelen zoals een verdergaande snelheidsbeperking, zijn vanuit het project A27/A12 Ring Utrecht niet effectief.

2.5.5 Verdere daling van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

De hierboven genoemde mitigerende maatregelen zijn bedoeld om de berekende toename van stikstofdepositie op de habitattypen waarvoor significante effecten in hoofdstuk 4 tot en met 7 van de Passende beoordeling 2022 niet met zekerheid zijn uitgesloten, weg te nemen of te verminderen. Daarbij blijkt uit de tabellen in hoofdstuk 8 van de Passende beoordeling 2022 dat de mitigerende maatregelen voor een groot oppervlak aan habitattypen, leefgebieden en zoekgebieden in

verschillende Natura 2000-gebieden, tot een grotere afname leiden dan de projectbijdrage van het project Ring Utrecht. Dat neemt niet weg dat een structurele daling van de stikstofdepositie op Natura 2000, met het oog op het realiseren van de geldende instandhoudingsdoelstellingen en het voorkomen van verslechtering van de kwaliteit van de kwaliteit van habitats, op een andere wijze zal worden bereikt.

In de Kamerbrief van 24 april 2020¹⁰ heeft de minister van LNV een structureel pakket aan maatregelen gepresenteerd. Die maatregelen zijn erop gericht te voldoen aan de harde resultaatsverplichtingen ten aanzien van reductie van stikstofdepositie, die zijn opgenomen in artikel 1.12a van de Wnb (in 2025 moet ten minste 40% van het totaal aantal hectares stikstofgevoelige habitats in Natura 2000-gebieden onder de kritische depositiewaarden zitten, in 2030 tenminste 50% en in 2035 ten minste 74%). Voor het halen van de omgevingswaarde voor 2030 is een stikstofreductie nodig van gemiddeld 255 mol N/ha/jaar. Een aanzienlijk deel daarvan, circa 120 mol N/ha/jaar, wordt bereikt als gevolg van vaststaand en voorgenomen beleid, het zogeheten autonome pad. Ook dragen de maatregelen uit het Klimaatakkoord voor circa 25 mol N/ha/jaar bij. De resterende circa 110 mol N/ha/jaar wordt gerealiseerd met de bronmaatregelen, zoals die in de Kamerbrief van 24 april 2020 zijn benoemd. In de Contourennota Programma Stikstofreductie en Natuurverbetering die op 16 juli 2021 door de minister van LNV aan de Tweede Kamer is gestuurd, zijn de concrete maatregelen opgesomd en is vermeld tot welke stikstofreductie de maatregelen zullen leiden en op welke termijn. Het Ontwerpprogramma Stikstofreductie en Natuurverbetering, dat op 25 mei 2022 openbaar is gemaakt, geeft verdere invulling aan de structurele aanpak zoals die is ingezet, en is er tevens een systeem van monitoring en – waar nodig – bijsturing, uitgewerkt. Aan het structurele pakket aan (bron)maatregelen wordt door het Rijk (minister voor Natuur en Stikstof), samen met de provincies, uitvoering gegeven.

2.6

ADC-toets

Zoals uit de Passende beoordeling 2022 volgt en hiervoor onder 2.5.1 aangegeven, geldt voor het Natura 2000-gebied Veluwe dat significant negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van de habitattypen H9190 Oude eikenbossen, H2310 Stuifzandheide met struikheide, H2330 Zandverstuivingen en H9120 Beuken-eikenbossen met hulst, niet zijn uit te sluiten. Aangezien voor deze habitattypen geen verdere effectieve mitigerende maatregelen voorhanden zijn, is hiervoor een ADC-toets uitgevoerd en worden compenserende maatregelen getroffen. Derhalve is onderbouwd dat :

- A: er geen alternatieve oplossingen voorhanden zijn, die (I) voldoen aan de projectdoelstelling én (II) minder effecten hebben op Natura 2000-gebieden;
- D: sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, zoals bedoeld in de Habitatrichtlijn en de Wet natuurbescherming, waarbij wordt ingegaan op motieven in het kader van menselijke gezondheid, openbare veiligheid respectievelijk voor het milieu wezenlijk gunstige effecten of andere dwingende redenen van groot openbaar belang (deze laatste categorie omvat tevens redenen van sociale of economische aard), en;
- C: de benodigde compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

¹⁰ Kamerstukken II 2019/20, 35334, nr. 82.

2.6.1 Geen alternatieve oplossingen voorhanden

In paragraaf 9.4.1 van de toelichting op het Tracébesluit 2020, is uitgebreid onderbouwd dat er geen alternatieve oplossingen voorhanden zijn die voldoen aan de projectdoelstellingen en geen of minder aantasting van Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben. Die conclusie is onveranderd. In gesprekken met de provincie Utrecht en de gemeente Utrecht is gebleken dat de regio op dit moment ook nog geen alternatieve oplossing voorhanden heeft.¹¹

2.6.2 Dwingende redenen van groot openbaar belang

In paragraaf 9.4.2 van de toelichting op het Tracébesluit 2020, is onderbouwd dat het project noodzakelijk is vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang. Door de centrale ligging van de regio Utrecht zijn structurele files op het hoofdwegennet in de regio bijzonder schadelijk voor de economische groei van de Randstad en daarmee van Nederland als geheel. De dagelijkse files op de Ring Utrecht getuigen van de kwetsbaarheid van het systeem in de huidige situatie. Gezien de verwachte toename van het verkeer neemt de kwetsbaarheid alleen maar toe. De verkeersprognoses tot 2040 tonen aan dat de bereikbaarheid in de toekomst weer verslechtert. De inzichten hierover zijn door de coronacrisis niet veranderd. In de toelichting op het Tracébesluit 2020 (p. 111) is onderbouwd dat nut en noodzaak van het project ondanks de effecten van de coronacrisis nog steeds overeind staan. Dat is nog steeds het geval. Het KIM meldt in het Mobiliteitsbeeld 2021 een verwacht structureel dempend effect op de mobiliteitsontwikkeling van –2% op het autoverkeer. In de autonome situatie verdubbelt tot verdrievoudigt echter de vertraging op het projecttracé van de Ring Utrecht (ontwikkeling referentie 2014–2040). Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat zet in op een verdere werkgeversaanpak en thuiswerken maar dit zal niet betekenen dat geen nieuwe investeringen in infrastructuur meer nodig zijn.

Met het project A27/A12 Ring Utrecht worden deze bereikbaarheidsproblemen opgelost. Realisatie van het project A27/A12 Ring Utrecht draagt daarmee in belangrijk mate bij aan de nationale belangen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (nationaal belang 5) en de Nationale Omgevingsvisie (nationale belangen 6 en 7).

De conclusie is dan ook nog altijd gerechtvaardigd dat hier sprake is van een groot en toekomstgericht economisch belang, hetgeen kwalificeert als een dwingende reden van groot openbaar belang, zoals bedoeld in artikel 2.8 van de Wet natuurbescherming. Het grote economische belang van het project A27/A12 Ring Utrecht weegt op lange termijn zwaarder dan de zeer beperkte potentiële aantasting van het Natura 2000-gebied Veluwe, waarvoor compenserende maatregelen voorhanden zijn. Die compensatie wordt hierna toegelicht.

2.6.3 Compenserende maatregelen (actualisatie)

De compenserende maatregelen zoals opgenomen in Tracébesluit 2020 blijven onverkort van toepassing. Uit herberekening volgt dat de compensatieopgave groter is geworden; van 2.400 m² in het Tracébesluit 2020 naar 11.490 m² in dit Tracébesluit 2022. In onderstaande tabel is de compensatieopgave per habitattypen en toepassing van het minimale areaal en de zgn. verdubbelaar weergegeven. Zie voor een nadere toelichting hoofdstuk 10 van de Passende beoordeling 2022.

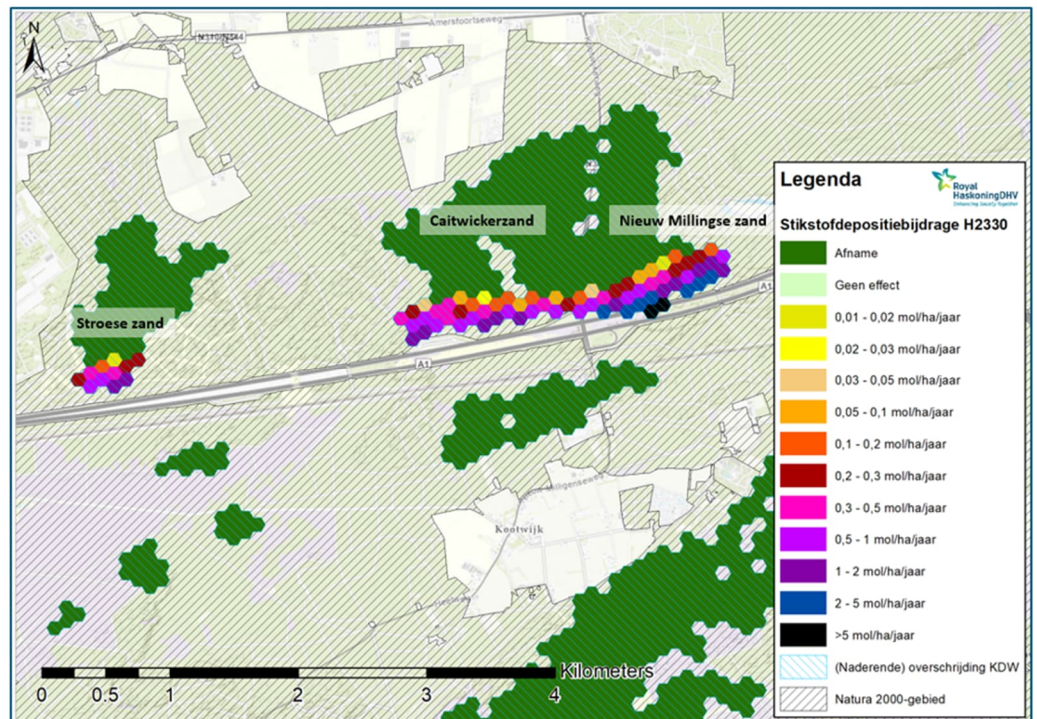
¹¹ Kamerstukken II 2021/22, 35 925 A, nr. 35.

Natura 2000 Veluwe	Berekende afname oppervlak in 25 jaar (in m ²)	Minimale areaal kwalificatie	Berekende compensatieopgave / minimaal areaal met opslag (x2)	Compensatieopgave Ring Utrecht
H9190 Oude eikenbossen	2.461 m ²	>1.000 m ²	4.922 m ²	4.922 m²
H9120 Beuken-eikenbossen met hulst	98 m ²	> 1.000 m ²	2.000 m ²	2.000 m²
H2330 Zandverstuivingen	1.342 m ²	> 100 m ²	2.684 m ²	2.684 m²
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	942 m ²	> 100 m ²	1.884 m ²	1.884 m²

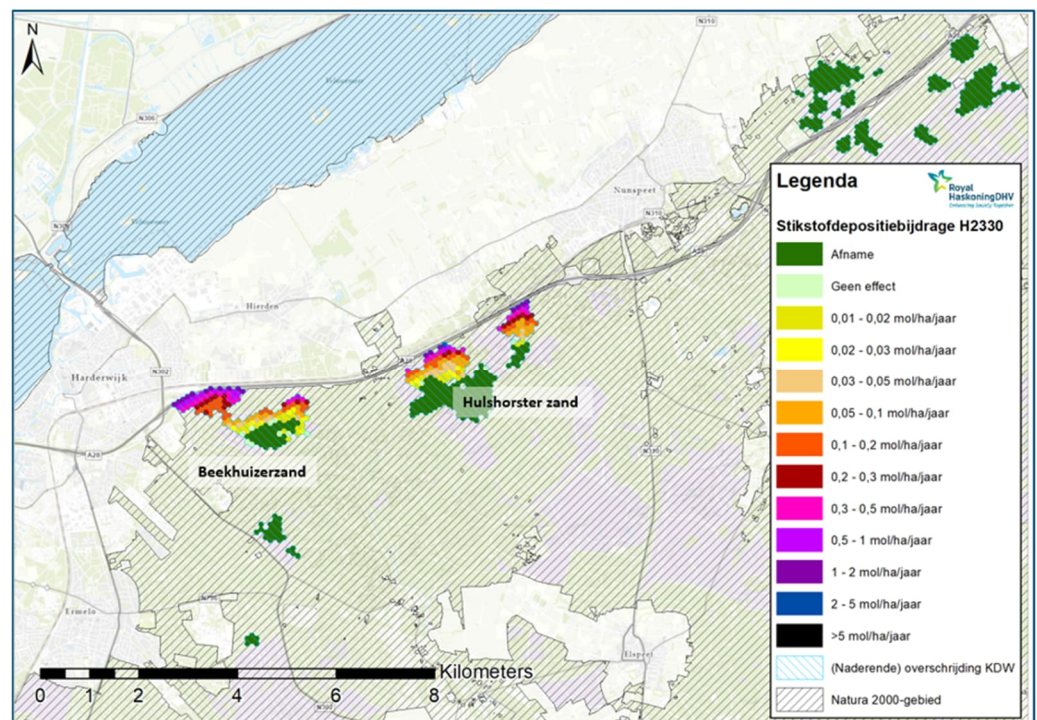
Tabel 6: Natura 2000 Veluwe: berekende compensatieopgave als gevolg van kwaliteitsverlies door stikstofdepositie.

In de Oplegnotitie Compensatieplan Veluwe 2022 (bijlage 2 bij deze toelichting) wordt ingegaan op de geactualiseerde compensatieopgave. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de habitattypen waarvoor in het Tracébesluit 2020 al een compensatieopgave is bepaald en een compensatieplan is opgesteld (H9190, H2310 en H2330) en het habitatype H9120 Beuken-eikenbossen met hulst, dat ten gevolge van mogelijke significante effecten nu ook een compensatieopgave kent. Deze wijziging komt doordat in het Tracébesluit 2022 de gehele Veluwe binnen het onderzoeksgebied met een berekende toename ligt, in combinatie met recent onderzoek over de kwaliteit en doorwerking van stikstof bij dit habitatype. Vermeldingswaardig is dat alle hexagonen met een berekende toename na saldering dichtbij de snelwegen A1 en A28 zijn gelegen. De hoogste resterende toenames betreffen hexagonen die direct naast en deels op het asfalt zijn geprojecteerd.

Onderstaande afbeeldingen laten als voorbeeld ter hoogte van Kootwijk langs de A1 en tussen Harderwijk en Nunspeet langs de A28 de resterende toenames in de projectsituatie na saldering van het habitatype H2330 Zandverstuivingen zien. De toenames langs de weg bedragen enkele molen stikstof, die dichtbij de weg neerslaan. Door de toegepaste mitigerende maatregelen nemen de toenames geleidelijk af en zorgen zij in de gehele Veluwe voor afname van stikstofdepositie. In hoofdstuk 9 van de Passende beoordeling 2022 is dit voor alle habitattypen en locaties met resterende toenames die worden gecompenseerd, toegelicht.

Afbeelding 15: H2330 zandverstuivingen, hexagonen noordelijk van de A1 met een toename van stikstofdepositie in de projectsituatie na saldering.

Afbeelding 16: H2330 zandverstuivingen, hexagonen zuidelijk van de A28 met een toename van stikstofdepositie in de projectsituatie na saldering.

De stuifzand- en bostypen zijn eerder ontwikkeld dan het moment dat de habitattypen waar mogelijk sprake is van kwaliteitsverlies door het project,

worden aangetast. Ten eerste zal de inrichting van de betreffende compensatielocaties ruim voor aanvang van de openstelling in 2029 gerealiseerd zijn, namelijk in de periode 2022-2024. Daarmee start de ontwikkeling van de habitattypen, met een ontwikkeltijd van circa 5 tot 10 jaar, dus circa 5 jaar eerder dan het moment van openstelling van het project. Ten tweede treedt de aantasting van de betreffende habitattypen niet direct in, maar komt het effect over een periode van vele (tientallen) jaren geleidelijk tot stand voordat het betreffende oppervlak van het habitatype mogelijk niet meer kwalificeert. In dat verband is ook relevant dat het berekende verlies een worst case situatie is, onder natuurlijke omstandigheden waarbij geen rekening is gehouden met toegepast natuurbeheer. Of het verlies daadwerkelijk optreedt, is mede afhankelijk van de toegepaste natuurbeheermaatregelen.

Voor de beschikbaarheid, inrichting en het beheer van de compensatiegronden op de Veluwe zijn met Staatsbosbeheer en Kroondomein Het Loo overeenkomsten gesloten. Vanwege de wijziging van het te compenseren oppervlak voor de habitattypen H9190, H2310 en H2330 en de nieuwe opgave voor H9120 is artikel 3 in dit Tracébesluit 2022 opgenomen. Met dit artikel wordt artikel 11 van het Tracébesluit 2020 aangepast. Het streven is dat de totale compensatieopgave uiterlijk 1 januari 2025 zal zijn gerealiseerd.

Gelet op de omvang, kwaliteit, locatie en tijdigheid van de compensatie is de conclusie dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.

2.6.4 Toepassing van compensatie binnen beheerplan Veluwe 2018

De compenserende maatregelen die in het Compensatieplan 2020 en de Oplegnotitie Compensatieplan Veluwe 2022 zijn uitgewerkt, zijn bedoeld om de mogelijke significant negatieve gevolgen op de vier betrokken habitattypen in het gebied Veluwe te compenseren. In het huidige beheerplan voor de Veluwe staat (p. 90) ten aanzien van de kanskaart:

'Voor het bevoegd gezag en voor eigenaren en beheerders vormt de kanskaart een handreiking voor ontwikkelingsmogelijkheden, mogelijkheden voor verschuiving en zo nodig voor compensatie van verlies aan habitat elders.'

Op basis hiervan geldt dat in gebieden die op de kanskaart staan vermeld, ook compensatie kan plaatsvinden. In het licht van de beperkte oppervlaktes die gebruikt worden voor compensatie ten opzichte van de resterende oppervlaktes van de gebieden op de kanskaart geldt dat voldoende oppervlakte overblijft voor de uitbreidingsdoelstellingen en verschuivingen van habitattypen wegens verslechtering elders.

2.7 Gevolgen overige milieuthema's

2.7.1 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In het Deelrapport Natuur 2020 (behorende bij het Tracébesluit 2020) is uitgebreid aandacht besteed aan de effecten van het project op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) voor wat betreft ruimtebeslag, stikstofdepositie, geluid en overige effecten.

Zie daarvoor paragrafen 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1 en 5.6.1 van het Deelrapport Natuur 2020.

Voor stikstofdepositie is bij dit Tracébesluit 2022 een nieuwe passende beoordeling opgesteld. Daarin is het onderzoeksgebied opnieuw gedefinieerd uitgaande van de vastgestelde maximale rekenafstand van 25 kilometer. Vanwege die wijziging is ook in beeld gebracht wat de effecten van stikstofdepositie op het NNN zijn, uitgaande van een maximale rekenafstand van 25 kilometer. Voor de overige effecten op NNN is er geen aanleiding tot actualisatie en blijft het Deelrapport Natuur actueel.

Voor het aanvullende stikstofonderzoek gericht op NNN-gebieden is uitgegaan van dezelfde uitgangspunten en wegenmodellen als welke zijn opgesteld ten behoeve van de depositieberekeningen voor Natura 2000-gebieden voor het project Ring Utrecht. Zie hiervoor ook het rapport 'Uitgangspunten Stikstofdepositieberekeningen' (bijlage 7 bij de Passende beoordeling 2022).

In de rapportage 'Stikstofdepositie NNN', die als bijlage 3 bij deze toelichting is gevoegd, zijn de resultaten vastgelegd van de berekeningen van de stikstofdepositie ten gevolge van het project A27/A12 Ring Utrecht op de NNN-gebieden. In de rapportage zijn alleen de NNN-beheertypen buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden beoordeeld. Natura 2000-gebieden die ook onderdeel zijn van het NNN, zijn beoordeeld in de Passende beoordeling 2022.

Beoordeling stikstofdepositie Natuurnetwerk Nederland vs. Natura 2000
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voormalig EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Het NNN bestaat uit de op grond van de Wet natuurbescherming aangewezen Natura 2000-gebieden en uit overige, in provinciale verordeningen aangewezen NNN-gebieden en - verbindingszones. De laatstgenoemde (provinciale) NNN-gebieden kennen (o.a.) voor wat betreft de beoordeling van effecten van stikstofdepositie een ander, minder stringent beschermingsregime dan de Natura 2000-gebieden. Bij de beoordeling van het NNN staat de vraag centraal of er sprake is van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN als gevolg van ingrepen (ruimtebeslag) in het NNN. Het NNN geniet, tenzij een provinciale verordening anders bepaalt, geen bescherming tegen 'externe werking' (met externe werking wordt bedoeld dat een project dat buiten het NNN plaatsvindt, toch effecten kan hebben in het NNN, bijvoorbeeld als gevolg van stikstofdepositie). De effecten van externe werking worden bij de vaststelling van een tracébesluit wel meegenomen in de afweging die gemaakt wordt binnen het toetsingskader 'een goede ruimtelijke ordening'.

Specifiek voor de NNN-gebieden is in de analyse van de effecten van stikstofdepositie uitgegaan van de beheertypenkaart uit de Provinciale Natuurbeheerplannen 2022. Voor locaties buiten Natura 2000-gebieden zijn er geen achtergronddepositiewaarden uit AERIUS Monitor beschikbaar. Voor de achtergronddepositie is daarom uitgegaan van de meest recente gegevens behorende bij de Grootschalige Depositiekaarten Nederland (GDN-kaarten) van het RIVM van maart 2021.

Uit de berekeningen en beschikbare informatie komt naar voren dat binnen de onderzochte NNN-gebieden in de toekomstige situatie na uitvoering van het project A27/A12 Ring Utrecht de totale depositie, inclusief de projectbijdrage, overal lager is dan de totale depositie in de huidige situatie. Dankzij diverse bronmaatregelen, zoals het schoner worden van het autoverkeer, zal de depositie ten opzichte van de huidige situatie blijven dalen ondanks de geringe bijdrage van het voornemen. Er is daarom geen sprake van significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van de onderzochte NNN-gebieden als gevolg van stikstofdepositie door het project.

Deze conclusie is in lijn met hetgeen in het Deelrapport Natuur 2020 is opgenomen ten aanzien van stikstofdepositie, namelijk dat het project Ring Utrecht niet tot verslechtering van de natuurkwaliteit in het NNN zal leiden. In het Deelrapport Natuur 2020 was die conclusie beperkt tot de 4 deelgebieden. Met de rapportage 'Stikstofdepositie NNN' is het onderzoeksgebied uitgebreid en gelijkgetrokken met de uitgangspunten die gelden voor de stikstofdepositieberekeningen voor Natura 2000.

2.7.2 Geluid en luchtkwaliteit

Dit Tracébesluit 2022 is gericht op het vastleggen van de maatregelen die uit de Passende beoordeling 2022 voortvloeien. Het onderzoek naar de (gevolgen van de) stikstofdepositie in de Passende beoordeling 2022 is gebaseerd op de meest recente inzichten en beschikbare informatie en modellen. Om deze reden zijn de stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd met als invoer de meest recente versie van het verkeersmodel, het NRM2021. Voor de berekening van de emissie van stikstof als gevolg van economische activiteiten en de depositie van stikstof op de Natura 2000-gebieden is AERIUS Calculator 2021 gebruikt.

Het Tracébesluit 2020 en de daarbij behorende onderzoeken zijn gebaseerd op het NRM2015 (gehanteerd voor het ontwerp-Tracébesluit A27/A12 Ring Utrecht uit 2016) inclusief een actualisatie van de analyses uitgevoerd met het NRM2020. Vanwege de aard en strekking van dit wijzigingsbesluit is er geen aanleiding om de andere, ten behoeve van het Tracébesluit 2020 uitgevoerde onderzoeken te actualiseren. Vanuit het oogpunt van zorgvuldige besluitvorming is desondanks beoordeeld of het toepassen van verkeersmodel NRM2021 gevolgen zou kunnen hebben voor de conclusies wat betreft de milieuaspecten geluid en luchtkwaliteit. Dit blijkt niet het geval.

Voor geluid is gebleken dat het toepassen van NRM2021 geen invloed heeft op het doelmatige maatregelenpakket zoals vastgelegd in het Tracébesluit 2020.

Zie hiervoor het rapport 'Gevolgen verkeersprognoses NRM2021 op conclusies akoestisch onderzoek Tracébesluit 2020' (bijlage 4 bij deze toelichting)

Uit de analyse blijkt dat met het maatregelenpakket van het Tracébesluit 2020 bij 14 woningen langs de A28 ten oosten van knooppunt Rijnsweerd en bij één woning aan de Waijensedijk, uitgaande van NRM2021, eerder dan in het referentiejaar 2039 overschrijding van de geluidsbelasting (afgerond op 1 dB) bij volledig benut geluidproductieplafond kan optreden. Het is op deze locaties niet doelmatig om de geluidbeperkende maatregelen die in het Tracébesluit 2020 zijn opgenomen verder uit te breiden om deze dreigende overschrijding bij voorbaat te voorkomen. Het is echter ook niet wenselijk om op basis van het NRM2021 de geluidproductieplafonds (GPP's) nabij deze locaties te wijzigen, omdat de GPP's dan verhoogd zouden moeten worden. De omgeving zou daardoor de facto minder beschermd zijn tegen (toename van) geluidhinder dan met de GPP's vastgesteld in het Tracébesluit 2020. Daarom worden de eerder vastgestelde GPP's niet gewijzigd en zal, volgens de huidige inzichten, nabij deze woningen eerder dan 2039 sprake zijn van een (naderende) overschrijding van deze GPP's. Via de wettelijke systematiek van naleving van GPP's (titel 11.3 Wet milieubeheer) is geborgd dat bij een daadwerkelijke (naderende) overschrijding een passende geluidmaatregel (zoals tweelaags ZOAB-fijn) moet worden overwogen. In aanloop naar de realisatie wordt op basis van de dan beschikbare informatie (waaronder het dan meest recente NRM) bezien of er vanuit beheer en onderhoud aanleiding bestaat om direct bij

aanleg een eventuele aanvullende maatregel (zoals tweelaags ZOAB-fijn) toe te passen. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat wegdek binnen de technische levensduur zou moeten worden vervangen.

Ten aanzien van het milieuaspect luchtkwaliteit geldt dat het project Ring Utrecht is opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

De projectkenmerken voor de Ring Utrecht, zoals beschreven in het Tracébesluit 2020 komen overeen met de in het NSL (en de daarbij behorende NSL meldingen) opgenomen projectkenmerken. De projectkenmerken worden met dit Tracébesluit 2022 niet gewijzigd. Derhalve past het project binnen het NSL en is in elk geval daarmee niet in strijd.

Het project Ring Utrecht is ook meegenomen in de NSL Monitoringstool, in het zichtjaar 2030. In de meest recente versie van de NSL Monitoringstool (ronde 2021) is onder meer uitgegaan van de verkeersgegevens op basis van NRM2021. Uit de NSL Monitoringstool blijkt dat langs de aan te passen wegen, maar ook langs de wegen in de verdere omgeving wordt voldaan de grenswaarden zoals opgenomen in de Wet milieubeheer. Zowel onder het NSL als onder de Omgevingswet wordt de luchtkwaliteit jaarlijks gemonitord op basis van onder andere geactualiseerde verkeersgegevens, emissiefactoren voor wegverkeer en de grootschalige achtergrondconcentraties.

3 Wijzigingen soortenbescherming

3.1 Inleiding

In de lopende beroepsprocedure over het Tracébesluit 2020 bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, is de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (STAB) als deskundige benoemd. De STAB heeft tijdens haar onderzoek enkele omissies aangewezen wat betreft het onderdeel soortenbescherming. Deze omissies zijn in dit Tracébesluit 2022 hersteld. Dit wordt hierna verder toegelicht.

Soortenbescherming in een tracébesluit vs. een Wet natuurbescherming-ontheffing
In de regels van een tracébesluit worden normaliter enkel mitigerende en compenserende maatregelen voor soortenbescherming opgenomen die ruimtelijk relevant zijn en binnen de tracégrenzen worden uitgevoerd. Dit houdt in dat niet alle mitigerende en compenserende maatregelen in een tracébesluit zelf worden vastgelegd, maar dat deze vooral later aan de orde komen richting een zorgvuldige uitvoering van de bouw- en sloopwerkzaamheden en bij de afwegingen en beoordelingen over de (eventueel) daarvoor benodigde ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming. Een aantal maatregelen als genoemd in de artikelen 10 en 11 en bijlagen 5a en 5c van het Tracébesluit 2020 hoefden om deze reden niet noodzakelijkerwijs in dat besluit te worden opgenomen. Er is voor gekozen om deze niet-ruimtelijk relevante en/of buiten de tracégrenzen uit te voeren maatregelen niet (alsnog) uit het tracébesluit te schrappen. In het Tracébesluit 2022 zijn enkel de kennelijke verschrijvingen en andere onjuistheden hersteld.

3.2 Mitigerende maatregel dassenburcht zuidelijk talud A28

In artikel 10 lid 6 van het Tracébesluit 2020 is een mitigerende maatregel opgenomen voor werkzaamheden rondom een in het zuidelijk talud van de A28 aanwezige dassenburcht. In dit artikel wordt verwezen naar deelgebied 1. De betreffende dassenburcht is echter gelegen in deelgebied 2. Deze omissie is hersteld in artikel 2 lid 2 van dit Tracébesluit 2022. In deelgebied 1 is overigens geen dassenburcht aanwezig binnen de verstoringszone van 50 meter.

3.3 Bijlagen 5a en 5c (mitigerende en compenserende maatregelen fauna)

Er zijn enkele onvolkomenheden aangetroffen in bijlagen 5a en 5c van het document Bijlagen (II) behorende bij het Tracébesluit 2020. De onvolkomenheden zijn weggenomen door het toevoegen, verplaatsen en/of wijzigen van enkele regels van de in deze bijlagen opgenomen tabellen. Omwille van de leesbaarheid zijn de bijlagen 5a en 5c in het voorliggende Tracébesluit 2022 in zijn geheel vervangen (zie artikel 2 lid 1 en artikel 3 lid 2 en de nieuwe bijlagen in het document Bijlagen (II)). De wijzigingen worden hieronder toegelicht.

Bijlage 5a - ecopassage Wildsche Hoek

In de tabel van deelgebied 2 is een mitigerende maatregel toegevoegd voor de ecopassage Wildsche Hoek, te weten het aanbieden van zomerverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. Deze maatregel is in het Tracébesluit 2020 ten onrechte als compenserende maatregel vermeld in bijlage 5c. Het betreft namelijk een maatregel voor tijdelijke verstoring en niet voor permanente verstoring. De maatregel is met het Tracébesluit 2022 verplaatst naar bijlage 5a.

Bijlage 5c – diverse wijzigingen

In bijlage 5c zijn de volgende onvolkomenheden hersteld:

- In paragrafen 4.7.2 en 6.2.2 van de Natuurtoets flora & fauna Noord d.d. 24 mei 2019¹² wordt geconcludeerd dat 3 paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan in de bosstrook van Maarschalkerweerd westelijk van de A27 (deelgebied 3). Per abuis zijn deze 3 paarverblijfplaatsen in het Tracébesluit 2020 aan de locatie Groenekanseweg (deelgebied 1) gekoppeld. In de oplegnotitie Mitigatie- en compensatieplan 2020 is aangegeven (deelgebied 1, tabel, 6.3): “negen nieuwe vleermuiskasten ter vervanging van drie paarverblijfplaatsen, 100-300 meter van oorspronkelijke locatie, in bos noordelijk A27.” Dit moet zijn: “bos westelijk A27” in deelgebied 3. Daarom is in bijlage 5c de regel “omgeving Groenekanseweg” in deelgebied 1 vervangen door de regel “omgeving Maarschalkerweerd” in deelgebied 3.
- In de oplegnotitie mitigatie- en compensatieplan 2020 is vermeld dat op 3 locaties (Nieuwe Houtenseweg 25, Fortweg 6 en Koningsweg 139bis) vaste verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden vernietigd en dat daarvoor compensatie moet plaatsvinden in de vorm van het “aanbieden van 4 vleermuiskasten per te vernietigen verblijfplaats op 100-300 meter afstand”. Deze compenserende maatregelen zijn per abuis niet volledig opgenomen in bijlage 5c van het Tracébesluit 2020. De maatregelen op de genoemde locaties in deelgebied 3 zijn in de nieuwe bijlage 5c toegevoegd/gewijzigd.

3.4

Actualiserend onderzoek

In aanloop naar de aanbesteding van het project, de aan te vragen soortenonthefving en de uitvoering van de werkzaamheden, vindt met regelmaat actualisatie plaats van flora- en faunagegevens. Indien tijdens dergelijk onderzoek nieuwe soorten of soorten op nieuwe locaties worden aangetroffen, worden hiervoor zo nodig aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen getroffen. Deze maatregelen worden geborgd in het contract met de aannemer en meegenomen in de aan te vragen ontheffing soortenbescherming (Wet natuurbescherming).

¹² Te raadplegen via www.a27a12ringutrecht.nl/bibliotheek

V Bijlagen bij de toelichting

1. Passende Beoordeling Stikstofdepositie 2022
2. Oplegnotitie Compensatieplan Veluwe 2022
3. Rapportage Stikstofdepositie NNN
4. Rapportage gevolgen verkeersprognoses NRM2021 op conclusies akoestisch onderzoek Tracébesluit 2020